

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil praktyczny)

dokonanej w dniach 05-06.11.2015r. na kierunku pedagogika prowadzoną w ramach obszarów kształcenia w zakresie nauk społecznych i humanistycznych na poziomie studiów I stopnia realizowanych w formie niestacjonarnej o profilu praktycznym w Wydziale Zamiejscowym w Gryficach Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Tadeusz Bąk, ekspert PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Amadeusz Krause, ekspert PKA

2. dr hab. Sławomir Przybylski, ekspert PKA

3. Artur Gawryszewski, ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

4. Milena Tarasiuk, ekspert ds. studenckich

5. Marcin Wojtkowiak, ekspert pracodawca

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzoną w Wydziale Zamiejscowym w Gryficach Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku studiów i poziomie kształcenia.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, w tym z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych oraz etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU PRAKTYCZNYM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Uczelnia w odpowiedzi (24.02.2017 r.) na raport z wizytacji przeprowadzonej na kierunku pedagogika prowadzonym w Wydziale Zamiejscowym w Gryficach Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, zamieściła stosowną dokumentację, odnoszącą się do zarzutów w kryterium nr 1. W wyniku analizy tej dokumentacji, stwierdzono możliwość przesunięcia oceny kryterium nr 1 ze „znacząco” na „w pełni”.

Tabela nr 1

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
--	--	----------	--	--	--

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki¹ oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. *

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *

1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych. *

1.5.8. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na

każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena - *znacząco*

2. *Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.*

1.1.

Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie posiada opracowaną strategię rozwoju na lata 2015-2017. Określa się w niej profil i kierunek funkcjonowania, wskazując przede wszystkim na kształcenie praktyczne, a także rozwijanie kompetencji zawodowych studentów. W strategii opracowano priorytety, cele i zadania, które stoją przez Uczelnią. Natomiast Wydział Ekonomii i Pedagogiki w Gryficach posiada własne założenia strategii rozwoju do roku 2017. Czytamy tam, że w latach 2015 – 2017 Wydział przyjmuje określone priorytety rozwojowe, m.in.: „Wzmocnienie roli Wydziału jako lokalnego ośrodka akademickiego, promującego model ‘uczenia się przez całe życie’, z szeroką gamą oferty kształcenia formalnego i pozaformalnego; Rozwój ilościowy i jakościowy produktów edukacyjnych, adekwatnych i reaktywnych wobec potrzeb lokalnego rynku pracy, projektowanych w oparciu o monitoring zmian w gospodarce; Koncentracja na praktycznym profilu kształcenia kadr dla lokalnej gospodarki i systemu oświaty; Koncentracja na nowoczesnych formułach i modelach kształcenia, w tym przy współudziale metod e-learningu i metod aktywizujących; Rozwój lokalnego partnerstwa ze środowiskiem gospodarczym i samorządowym; Propagowanie i inicjowanie w lokalnym środowisku działań związanych z uczelnią polityką CSR (Corporate Social Responsibility); Kreowanie wizerunku wiarygodnej instytucji naukowo – badawczej, wspierającej rozwój regionu; Wsparcie dla środowisk lokalnych we wzmacnianiu postaw przedsiębiorczych i równoważeniu krytycznych problemów lokalnego rynku pracy.” Wydaje się, że w niniejszych założeniach priorytetowych niełatwo umiejscowić kierunek pedagogika. Wskazane priorytety są potraktowane raczej biznesowo, niż edukacyjnie. Mocny nacisk kładzie się na współpracę ze środowiskiem społeczno-gospodarczym i powiązaniem kształcenia z lokalnym rynkiem pracy. W załączonej do Raportu koncepcji kształcenia czytamy, iż: „Ogólnym celem kształcenia na kierunku Pedagogika, na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym jest kreowanie kwalifikacji i praktycznych umiejętności oraz aktywnych postaw studentów i absolwentów, dostosowanych do wyzwań współczesnych organizacji zarówno z sektora rynkowego, publicznego, jak i tzw. trzeciego sektora.” Należy stwierdzić, iż koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jedynie w określonych zakresach jest zgodna z nakreśloną strategią. W ramach kierunku pedagogika Wydział oferuje studentom trzy specjalności na I stopniu kształcenia: edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, resocjalizacja. Jest to wystarczająca i właściwa oferta, korespondująca z zapotrzebowaniem środowiska lokalnego. Program kształcenia na

określonych specjalnościach, szczególnie w module tzw. specjalnościowym należałoby w ocenie ZO PKA poddać modyfikacji, by pełniej oddać specyfikę kształcenia sprofilowanego specjalnościowo (patrz też ppkt. 1.5.4.). Należy wskazać, iż poprzez prezentowane treści kształcenia udział pracowników Uczelni w konferencjach naukowych i wykorzystywanie pozyskanej tam wiedzy podczas zajęć ze studentami, pośrednio i bezpośrednio uwzględniają wzorce i doświadczenia krajowe, a niewielkim stopniu wzorce międzynarodowe, właściwe dla kierunku pedagogika.

1.2.

Plany rozwoju wizytowanego kierunku bazują m.in. na współpracy z lokalnym środowiskiem pracodawców reprezentowanych w głównej mierze przez sektor publiczny (jednostki oświatowe, samorządowe instytucje pomocy społecznej, powiatowy urząd pracy) oraz pozarządowy. Warto podkreślić, że jednostka odpowiedzialna za wizytowany kierunek spełnia bardzo ważne dla lokalnego środowiska zadania, wśród których edukacja kadr dla lokalnych podmiotów stanowi tylko jedno z zadań. Do pozostałych należy zaliczyć współorganizowanie wielu wydarzeń, wspólne projekty edukacyjne, udostępnianie bazy Szkoły na potrzeby organizacji pozarządowych, czy szeroko rozumiana współpraca merytoryczna.

Przedstawiciele pracodawców mają możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną (proponowanie zmian i zgłaszanie uwag, m.in. w ramach gremium doradczego, jakim jest Rada Pracodawców), jak i proces dydaktyczny (udział praktyków wśród dydaktyków). Należy też podkreślić, że plany rozwoju kierunku są zgodne ze strategią uczelni i wydziału, a sytuacja na lokalnym rynku pracy jest na bieżąco analizowana (choć należy wskazać, że opracowania odnoszą się do ogólnych i podstawowych wskaźników, które mają dość ograniczoną użyteczność dla modyfikowania oferty programowej).

W Strategii Wydziału Ekonomii i Pedagogiki ZPSB na lata 2013-2017 głównymi priorytetami są m.in. rozwój ilościowy i jakościowy produktów edukacyjnych, adekwatnych i reaktywnych wobec potrzeb lokalnego rynku pracy, projektowanych w oparciu o monitoring zmian w gospodarce; koncentracja na praktycznym profilu kształcenia kadr dla lokalnej gospodarki i systemu oświaty; rozwój lokalnego partnerstwa ze środowiskiem gospodarczym i samorządowym oraz wsparcie dla środowisk lokalnych we wzmacnianiu postaw przedsiębiorczych i równoważeniu krytycznych problemów lokalnego rynku pracy. Ważnym elementem w kalendarzu imprez gospodarczych regionu jest Forum Społeczno-Gospodarcze organizowane corocznie przez Szkołę od 2014 roku, w którym bierze udział większość lokalnych pracodawców i organizacji społecznych, a także inne działania o charakterze akcyjnym. W ramach planów rozwojowych w Jednostce, jak czytamy w raporcie „Zakłada się współpracę programową i operacyjną z ważnymi w regionie i mieście organizacjami i instytucjami sprawującymi patronat merytoryczny nad kierunkiem i specjalnościami, a także aktywny udział studentów w życiu uczelni, miasta i regionu (wolontariat, staże i praktyki zawodowe).”

1.3.

Uczelnia oceniający kierunek o profilu praktycznym ulokowała w dwóch obszarach kształcenia: w zakresie nauk humanistycznych (34 ECTS/ 18,4%) i w zakresie nauk społecznych (102 ECTS/55,1%). Jak można zauważyć ani punkty ECTS, ani wskazane zestawienia procentowe nie sumują się. Wynika to z faktu, iż Jednostka w Raporcie samooceny oprócz wskazanych obszarów podaje jeszcze standardy kształcenia nauczycieli (49 ECTS/ 26,5%), traktując je, jak należy się domyślać, chyba jako odrębny „obszar

kształcenia”. Jest to błędne zestawienie wprowadzające dezorientację w omawianej kwestii. Standardy kształcenia nauczycieli nie powinny być wyodrębnione i traktowane jako tzw. obszar kształcenia, bo nim nie są. Wskazano również na dziedziny i dyscypliny, do których odnoszą się efekty kształcenia przyjęte dla ocenianego kierunku: dziedzina nauk humanistycznych; dyscypliny naukowe: filozofia, historia, nauki o rodzinie, nauki o zarządzaniu; dziedzina nauki - dziedzina nauk społecznych, dyscyplina naukowa - pedagogika, psychologia, socjologia. Pomimo, że Uczelnia przyjęła formalnie efekty kształcenia w formie uchwały Senatu, to jednak nie wskazano obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych do których owe efekty się odnoszą. Po analizie efektów kształcenia należy wskazać, iż odnoszą się do wskazanych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, lecz pojawiają się problemy z odniesieniem do dyscypliny nauki o zarządzaniu, umiejscowionej w obszarze nauk humanistycznych. Poza tym informacje podane w Raporcie samooceny są niezgodne z informacją umieszczoną w systemie POL-on, gdzie jest napisane, iż kierunek jest ulokowany w obszarze nauk humanistycznych i efekty kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk humanistycznych, a jako dyscyplina wskazana jest wyłącznie pedagogika, która jest dyscypliną w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych.

1.4.

Uchwałą Senatu ZPSB nr 3/2012 w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów i form studiów w ZPSB oraz wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych, dotyczących opracowywania programów kształcenia dla studiów I i II stopnia, studiów podyplomowych i kursów doksztalcających prowadzonych w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu, Uczelnia określiła efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I stopnia o profilu praktycznym. Opis efektów kształcenia znajduje się w załączniku nr 2 do zarządzenia Rektora ZPSB Nr 2/2012 w sprawie szczegółowego sposobu projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia oraz ich dostosowania do wymogów KKK. Przyjęte efekty kształcenia należy uznać za spójne z efektami kształcenia z obszarów, w których ulokowano oceniany kierunek. Pewne wątpliwości mogą jedynie pojawić się w odniesieniu do dyscypliny nauki o zarządzaniu. W zakresie wiedzy wyszczególniono 19 efektów, umiejętności 17, a kompetencji społecznych 10 efektów. Wydaje się, iż przy profilu praktycznym można się pokusić o zmniejszenie efektów z zakresu wiedzy, na rzecz umiejętności. W zestawie efektów wskazanych wyżej znajdują się także niejako odrębne efekty z języka obcego, technologii informacyjnej, emisji głosu, bhp i ochrony własności intelektualnej, które nie są ulokowane z żadnym z trzech deskryptorów, nie posiadają symboli. Jedynie po ich analizie możemy dowiedzieć się, czy dotyczą wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych. Jest to sytuacja trochę niejasna i mogąca utrudniać weryfikację niniejszych efektów. Pozostałe efekty określone są w sposób jasny i dające możliwości na stworzenie systemu ich weryfikacji. Należy wskazać, iż przyjęty zestaw efektów pomimo, że z przewagą efektów z zakresu wiedzy, to uwzględniający w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz w dalszej edukacji. Na Wydziale nie wyodrębniono efektów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej, wplatając je w formie symboli obszarowych w przyjęte ogólne efekty kształcenia.

1.5.1.

Na specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela – edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pojawiają się problemy z dostosowaniem programu studiów i treści do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi

(standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określone w rozporządzeniu MNiSzW z dnia 17 stycznia 2012) Program tej specjalności, a szczególnie blok specjalnościowy prezentuje się skromnie, zarówno z punktu widzenia liczby przedmiotów - oferowanych treści, a także ich wymiaru godzinowego. Otóż należy pamiętać, iż chodzi na tej specjalności o kwalifikacje nauczycielskie uprawniające do pracy na dwóch etapach edukacyjnych. Toteż w opinii Zespołu Oceniającego nie można w ciągu 22 godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów, m.in. Edukacja językowa z metodyką, osiąść wiedzę z zakresu zarówno etapu przedszkolnego oraz etapu szkoły I-III i właściwie przygotować się do pracy na tych dwóch odmiennych od siebie etapach edukacyjnych. Tak samo z przedmiotu Edukacja matematyczno-przyrodnicza z metodyką, czy Edukacja artystyczna i techniczna z metodyką, na które przeznaczono po 22 godz. Nie sposób znacznej ilości treści przynależnych do danego przedmiotu zrealizować w kilka godzin ćwiczeń, czy wykładu. Należy więc dokonać rekonstrukcji programu specjalności i zapewnić jego pełną (we wszystkich aspektach) zgodność z standardami kształcenia. Tym bardziej, iż np. w sylabusie przedmiotu edukacja polonistyczna z metodyką brak jest treści dotyczących etapu przedszkolnego. Kolejna wątpliwość dotyczy łączenia ze sobą w jednym przedmiocie edukacji i metodyki, przy niewielkiej liczbie godzin do realizacji (np. przy wskazanych wyżej przedmiotach jedynie 22 godz.). Ile zatem przy obecnym wymiarze godzinowym pozostaje na edukację, a ile na metodykę, pamiętając jeszcze o rozbiciu treści na poziom przedszkolny i poziom wczesnoszkolny?

1.5.2.

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku może budzić wątpliwości, o czym pośrednio wskazuje się w ppkt. 1.5.1. oraz ppkt. 1.5.4. Otóż generalnie bloki specjalnościowe na realizowanych specjalnościach są skromne, w sensie liczby przedmiotów, a w ich obrębie zakresu treści. A to przecież przedmioty i treści kształcenia realizowane w tym bloku dookreślają i profilują kształcenie, nadając studentom określoną sylwetkę w zależności od studiowanej specjalności. Warto więc rozważyć zwiększenie liczby specjalistycznych przedmiotów, a tym samym zakres treści korespondujących ze specjalnością, niwelując zarazem część przedmiotów z bloku podstawowego. Poza tym w ocenie ZO PKA na specjalności resocjalizacja brakuje przedmiotu, a w jego obrębie treści odnoszących się do podstaw resocjalizacji i wskazujących podstawową terminologię/definicję itd. – np. pedagogiki resocjalizacyjnej. Natomiast na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, w przedmiocie Edukacja polonistyczna z metodyką trudno odnaleźć treści odnoszące się do etapu przedszkolnego. W obrębie innych przedmiotów na tej specjalności, w szczególności Edukacja matematyczno-przyrodnicza z metodyką, czy Edukacja artystyczna i techniczna z metodyką, na które przeznaczono po 22 godz., to należy zauważyć skromny zakres treści, który dawałaby solidne podstawy do pracy na dwóch etapach edukacyjnych – przedszkola i klas I-III. Holistycznie odnosząc się do doboru treści programowych na ocenianym kierunku, to poza wskazanymi wyżej elementami, jest on zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. W analizowanych sylabusach zauważono kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych. **1.5.3.**

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika stosują różnorodne metody dydaktyczne z uwzględnieniem rodzaju i charakteru zajęć. Dowiadujemy się o tym z

zapisów w sylabusie, w rubryce „Metody prowadzenia zajęć”. Są to zatem: wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, analiza tekstów z dyskusją, warsztaty, dyskusja, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia audytoryjne -praca w grupach, gry symulacyjne, analiza przypadków, rozwiązywanie zadań, gry i zabawy dydaktyczne, dyskusje problemowe, analiza scenariuszy zajęć, burza mózgów, i in.. Jak warto zauważyć wskazane metody są w miarę różnorodne, a wśród nich są też metody aktywizujące studentów do pracy oraz umożliwiające im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, ze wskazaniem m.in. w pewnym zakresie na umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy. Należy wskazać, iż zdarzają się sylabusy, w których brak jest określenia metod (np. Andragogika) lub w ogóle nie ma rubryki z wyszczególnieniem metod dydaktycznych (np. Metody i techniki badań pedagogicznych). Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów.

1.5.4.

Studia I stopnia na kierunku pedagogika prowadzone na gryfickim Wydziale Ekonomii i Pedagogiki ZPSB w Szczecinie, jak wynika z dokumentacji realizowane są w 6 semestrach, podczas których przewidziano do realizacji 188 pkt. ECTS. W programach I stopniu kształcenia na studiach niestacjonarnych wyszczególniono moduły: moduł zajęć ogólnouniversitynianych (godziny kontaktowe 141, praca własna studenta 390), moduł humanistyczno-społecznych podstaw pedagogiki (godziny kontaktowe 148, praca własna studenta 552), moduł biomedycznych i psychologicznych podstaw pedagogiki (godziny kontaktowe 138, praca własna studenta 362), moduł przedmiotów kierunkowych i w zakresie dydaktyki (godziny kontaktowe 270, praca własna studenta 843), moduł zajęć fakultatywnych (godziny kontaktowe 56, praca własna studenta 344), moduł zajęć specjalnościowych (godziny kontaktowe 228, praca własna studenta 822), moduł aktywności praktycznych (godziny kontaktowe 300, praca własna studenta 50). W tym kontekście warto zauważyć, iż zaproponowana w programie studiów relacja liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (godzin kontaktowych do liczby godzin pracy własnej studenta) wydaje się zaburzona, co może uniemożliwić osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Przykładowo dla modułu humanistyczno-społecznych podstaw pedagogiki, stosunek godzin kontaktowych do godzin pracy własnej wynosi prawie 1:4; dla modułu przedmiotów kierunkowych i w zakresie dydaktyki wynosi 1:3; dla modułu zajęć specjalnościowych blisko 1:4. Należy pamiętać, iż są to studia o profilu praktycznym i ponad 50% modułów zajęć, to powinny być zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym (zajęcia powinny się odbywać w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej) i w trakcie zajęć studenci powinni w sposób bezpośredni wykonywać określone czynności praktyczne. Przy proponowanej relacji zajęć kontaktowych do pracy własnej studenta mogą być problemy z realizacją powyższych wskazań.

Należy jednak zauważyć pewne rozbieżności w podawanych przez Jednostkę informacjach. Otóż w dołączonych do dokumentacji programach studiów brak jest wskazanych wyżej modułów, jest też inna liczba godzin i punktów ECTS. Wygląda to następująco: program przewiduje do realizacji 185 pkt. ECTS na które składają się określone bloki: przedmioty ogólnouniversityniane (godziny kontaktowe 141, praca własna studenta 390), przedmioty podstawowe (godziny kontaktowe 550, praca własna studenta 1790), przedmioty specjalnościowe (godziny kontaktowe 214, praca własna studenta 736), przedmioty do

wyboru (godziny kontaktowe 56, praca własna studenta 344), praktyka (godziny kontaktowe 320, praca własna studenta 80). Według tego zestawienia student ma do realizacji 1275 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem i 3340 godz. samodzielnej pracy. Wydaje się, iż liczba godzin bez kontaktu z wykładowcą jest zbyt duża i obciążająca studentów. Program obejmuje znaczną liczbę przedmiotów blisko 50, w tym aż 27 z bloku podstawowego a jedynie 8 (nie licząc seminarium dyplomowego) z bloku specjalnościowego, który jest istotny i profilujący studenta/absolwenta. Warto zastanowić się nad przekonstruowaniem programu, kładąc większy nacisk na blok specjalnościowy z fachowymi przedmiotami na rzecz redukcji przedmiotów z bloku podstawowego. Niechaj egzemplifikacją będzie fakt, iż program specjalności resocjalizacja nie zawiera przedmiotu – treści kształcenia wprowadzających w podstawowe zagadnienia, pojęcia, definicje resocjalizacyjne, np. przedmiot pedagogika resocjalizacyjna. Natomiast odnosząc się do sekwencji przedmiotów, to należy wskazać na określone problemy w tej materii. Otóż studenci blok specjalnościowy specjalności resocjalizacja rozpoczynają przedmiotem psychologia penitencjarna. Jest to merytorycznie nieuzasadnione i niewłaściwe z punktu widzenia zapewnienia studentom możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznego kształtowania kompetencji społecznych studentów.

W programach kształcenia na wszystkich realizowanych specjalnościach uwzględniono przedmiot: wychowanie fizyczne oraz język obcy. W programie studiów uwzględnia się, o czym już wspomiano liczbę godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz samodzielnej pracy studenta. Są też przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia, przedmioty niezwiązane z kierunkiem studiów – blok ogólnouczelniany. Z programu pośrednio wynika także kwestia zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnym, warsztatowym czy projektowym.

1.5.5.

Uczelnia na ocenianym kierunku przyjęła zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS. Pośrednio wynika to z zapisów zarządzenia Rektora ZPSB Nr 2/2012 w sprawie szczegółowego sposobu projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia oraz ich dostosowania do wymogów KRK, a także §5 Regulaminu Studiów (uchwała Senatu ZPSB w Szczecinie z dnia 18 lutego 2015 r. ze zm.). Z analizy sylabusów przedmiotowych wynika, że powszechnie przyjęte wytyczne, jako zasadę miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia, czyli 25 – 30 godz./1 pkt. ECTS, są spełnione. Z programu studiów wynika także (choć nie jest to wyeksponowane w programie), iż określonym przedmiotom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym przypisano więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. Otóż formy warsztatowe, laboratoryjne i ćwiczeniowe realizacji zajęć przewyższają liczbę godzin wykładów i są traktowane jako formy aktywne nastawione są, co do zasady w określonym zakresie, na samodzielną pracę studenta oraz integrowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych zajęć. Jedynie w taki sposób

można odnieść się do większej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS związanej z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Nie sposób jednak w pełni odnieść się do tego, czy omawiane zajęcia prowadzone są w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów.

Odnosząc się do wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie warunków prowadzenia studiów, to należy zauważyć, iż na ocenianym kierunku w programach studiów uwzględniono: łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych (nie podano w programie studiów całościowej liczby punktów ECTS), minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów, a także liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego (studia niestacjonarne - przedmiot wychowanie fizyczne 1 punkt ECTS). Określono także liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk.

1.5.6.

Uczelnia na ocenianym kierunku przyjęła, iż specjalność jest wyborem studenta. Blok specjalnościowy (28 pkt. ECTS) wraz z blokiem „przedmioty do wyboru” (16 pkt. ECST) daje razem 44 pkt. ECTS. Jednostka wskazuje także, iż wyborem studenta jest seminarium dyplomowe (10 pkt. ECTS), praktyka studencka („wybór podmiotu/ów, w którym/ch realizowana jest praktyka”) - 16 ECTS; inne przedmioty, w tym j. obcy, w-f. Otóż stwierdzić należy, iż seminarium dyplomowe, praktyka, j. obcy, w-f to przedmioty immanentne elementu procesu kształcenia, są obowiązkowe i niezbędne do uzyskania określonych kwalifikacji. Uczelnia w raporcie samooceny wskazuje także jako wybór studenta „fakultatywne szkolenia powiązane z kierunkiem (niebędące składowymi programu kształcenia na danym kierunku studiów), umożliwiające zdobycie dodatkowych kwalifikacji i umiejętności.” Trudno odnieść się do niniejszych słów, gdyż szkolenia niebędące w programie studiów nie mogą być uwzględniane jako wybór studenta. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż nie został spełniony wymóg zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Rozwiązanie w tym zakresie może być wskazana już wyżej modyfikacja bloku specjalnościowego i zwiększenie w nim oferty przedmiotów, kosztem przedmiotów z bloku podstawowego.

1.5.7.

W § 9 Regulaminu Studiów ZPSB w Szczecinie wynika, iż rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Rok akademicki dzieli się na dwa semestry i każdy z nich obejmuje 15 tygodni zajęć oraz sesję egzaminacyjną. Z dołączonego do raportu terminarza zjazdów wynika, iż studenci studiów niestacjonarnych w r. ak. 2015/2016 mają 23 zjazdy. Organizacja zajęć nie budzi zastrzeżeń.

W odniesieniu do formy zajęć dydaktycznych należy wskazać, iż są one zróżnicowane. Podstawowe z nich przewidziane na studiach I stopnia na ocenianym kierunku to: wykłady,

ćwiczenia, lektoraty, laboratoria, warsztaty oraz inne (m.in. praktyka). W programach kształcenia na wszystkich specjalnościach widoczna jest przewaga ćwiczeń (198 godz.) i warsztatów (239 godz.), które nastawione są co do zasady na aktywną i samodzielną pracę studenta oraz integrowanie wiedzy i umiejętności w trakcie procesu dydaktycznego. Z programów wynika także, iż studenci realizują praktykę zawodową i pedagogiczną w wymiarze 320 godz. (po 80 godz. w semestrach III, IV, V, VI). Jednostka informuje także, iż wybrane zajęcia (o charakterze praktycznym) odbywają się w terenie, w placówkach edukacyjnych, wychowawczych i pokrewnych. Trudno jednak do tego się odnieść i zweryfikować podczas wizytacji. Należy wskazać na właściwą liczebność grup studenckich na określonych formach kształcenia. Wydaje się, iż proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Na kierunku pedagogika nie uwzględnia się zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

1.5.8.

Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk, wśród których przeważają efekty z obszaru umiejętności i kompetencji społecznych i które są możliwe do osiągnięcia w założonym czasie trwania praktyk. Również wymiar czasowy praktyk (400 godzin, w tym minimum 320 godzin bezpośredniej aktywności w określonej placówce zewnętrznej) i punktacja ECTS (16 pkt.) zostały określone prawidłowo, a przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną.

Regulamin praktyk dla akredytowanego kierunku stanowiący załącznik do uchwały nr 6/2015 Rady Wydziału z dn. 11.04.2015r. obejmuje najważniejsze zagadnienia dotyczące prawidłowej organizacji, realizacji i zaliczania praktyk.

Integralną częścią procesu kształcenia na akredytowanym kierunku jest moduł aktywności praktycznych, którego główną składową jest praktyka pedagogiczna. W sposób precyzyjny zostały opracowane programy praktyk dla poszczególnych specjalności odpowiadające założonym efektom kształcenia i prawidłowo dokonuje się doboru miejsc praktyk pedagogicznych, w tym na specjalności nauczycielskiej. Uczelnia oferuje także liczbę miejsc dostosowaną do liczby studentów. Za organizację praktyk i weryfikację efektów odpowiedzialny jest w głównej mierze opiekun praktyk studenckich ze strony Wydziału, którego zadania zostały dokładnie określone w Regulaminie. Poszczególnym efektom przedmiotowym przyporządkowano adekwatne metody weryfikacji. Wśród metod weryfikacji wskazano samoocenę, sprawozdanie z wykonanych zadań, referencje opiekunów, analizę stopnia pokrycia wykonywanych zadań z programem praktyk.

Określone w Regulaminie zostały także warunki zwolnienia z obowiązku odbywania praktyki zawodowej (§17). Przyjęte zasady jasno określają warunki, jakie musi spełnić student, aby uzyskać zwolnienie z praktyk. Wskazane są również w sposób wyczerpujący dokumenty, na podstawie których opiekun praktyki może podjąć decyzję o zwolnieniu z obowiązku odbywania praktyki i tym samym zaliczyć praktykę. W tym kontekście warto rozważyć, czy w Regulaminie praktyk zrezygnować z używania pojęcia „zwolnienia z praktyk”, na rzecz stosowania zasady zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej.

Dokumentacja przebiegu praktyki obejmuje kartę przebiegu praktyki, kartę obserwacji zajęć, protokoły hospitacyjne, schemat konspektu zajęć i kartę oceny studenta. Kartę oceny studenta wypełnia w sposób opisowy opiekun z ramienia instytucji, w której odbywa się praktyka, natomiast rekomenduje się także bardziej bezpośrednią formę weryfikacji przez tego opiekuna, np. poprzez wskazanie stopnia osiągnięcia poszczególnych efektów kształcenia. Można by to czynić w porozumieniu z opiekunem z ramienia Uczelni.

W tym celu rekomenduje się uzupełnienie karty oceny o pytania odnoszące się do

poszczególnych efektów kształcenia zawierające skalę odpowiedzi.

Wykaz placówek, w których odbywają się praktyki obejmuje przedszkola, szkoły, instytucje pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, organizacje pozarządowe. Jednostki, z którymi prowadzona jest współpraca w ramach praktyk pozwalają na osiągnięcie założonych dla praktyk efektów kształcenia.

Wzór porozumienia w sprawie organizacji praktyk obejmuje m.in. istotne z punktu widzenia zapewnienia jakości praktyk kwestie nadzoru.

Dobrą organizację praktyk potwierdzili także studenci. Ewaluacja praktyk (a w szczególności ocena i weryfikacja placówek, w których praktyki się odbywają) ma miejsce głównie na podstawie rozmów opiekuna ze studentami. Corocznie przygotowywane są ogólne sprawozdania przez opiekuna praktyk, ocena przebiegu praktyk jest także przedmiotem prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, a główne wnioski i rekomendacje podlegają raportowaniu.

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek nie wprowadziła i nie realizuje formalnych procedur kontroli praktyk.

1.5.9.

Na ocenianym kierunku program kształcenia realizowany jest w języku polskim. Wydział nie zintensyfikował na kierunku pedagogika działań w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia. W ostatnich latach (2011-2016) czworo pracowników uczestniczyło w programie ERASMUS. Natomiast w latach 2013-2014 pracownicy Wydziału, sporadycznie, ale brali udział w zagranicznych wizytach studyjnych, m.in. Hochschule für Technik und Wirtschaft Berlin (HTW); Centrum LEAD w Glasgow Caledonian University; Budapest Business School, College of Commerce, Catering and Tourism. Podczas wizytacji ZO PKA ustalono, iż zarówno studenci, jak i wykładowcy są zachęceni do wyjazdów zagranicznych oraz uczestniczenia w międzynarodowych programach i projektach. Jednak zobowiązania rodzinne i pracownicze studentów studiów niestacjonarnych mają niewątpliwie wpływ na ich niską mobilność. Wśród pracowników stanowiących minimum kadrowe na ocenianym kierunku stan niskiej mobilności może wynikać, jak się dowiedzieliśmy, z powodu faktu, iż gryficki Wydział, to ich drugie miejsce pracy. A zatem bardziej angażują się i afiliują współpracę międzynarodową w swoich podstawowych miejscach pracy.

1.6.1.

Na Wydziale Ekonomii i Pedagogiki ZPSB w Gryficach procedurę rekrutacji kandydatów na studia wyznacza uchwała Senatu ZPSB Nr 4/2014 z dnia 4 lipca 2014 r. w sprawie warunków i trybu przyjęć na studia oraz form studiów na poszczególnych kierunkach na rok akademicki 2015/2016. Należy wskazać, iż rekrutacja na Wydziale prowadzona jest w systemie on-line. W § 2 uchwały czytamy, iż podstawę przyjęcia na studia I stopnia stanowią wyniki egzaminu maturalnego. Kandydat ubiegający się o przyjęcia na studia musi posiadać świadectwo dojrzałości, a następnie złożyć kwestionariusz osobowy oraz określone dokumenty. Niniejsze rozwiązania rekrutacyjne na I stopień są powszechnie przyjęte w szkolnictwie wyższym i należy uznać je za właściwe. Ponadto zasady rekrutacji zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów.

1.6.2.

W ZPSB funkcjonuje procedura odnosząca się do zasad, warunków i trybu potwierdzania

efektów uczenia się. Stanowi o tym uchwała Senatu ZPSB z dnia 18.06.2015 r. Zgodnie z Procedurą, Rektor corocznie wskazuje kierunki, dla których możliwa jest rekrutacja na studia w trybie potwierdzania efektów uczenia się. Kierunek pedagogika realizowany na gryfickim Wydziale nie posiada uprawnień do potwierdzania efektów i został wyłączony z tego trybu.

1.7.1.

W sylabusach przedmiotowych koordynatorzy w rubryce „Sposoby weryfikacji efektów kształcenia/Forma i sposób zaliczenia oraz kryteria oceny lub wymagania” lub w innych sylabusach tylko „Forma i sposób zaliczenia oraz kryteria oceny lub wymagania” podają sposoby i formy zaliczenia. Odniesie to należy, jak można mniemać do metod weryfikacji efektów kształcenia. Wskazuje się więc w sylabusach w formach zaliczenia m.in.: przygotowanie autoprezentacji - zaliczenie w formie pisemnej, kolokwium, egzamin ustny, przygotowanie prezentacji, egzamin w formie pisemnej z pytaniami otwartymi, aktywne uczestnictwo w warsztatach, wykonanie pracy zaliczeniowej. A podstawowe kryteria wskazywane to m.in.: obecność na ćwiczeniach (np. diagnoza resocjalizacyjna, komunikacja interpersonalna, pedagogika wczesnoszkolna z metodyką, andragogika, pedagogika specjalna, pedagogika społeczna, resocjalizacja w uzależnieniach), znajomość literatury przedmiotu, aktywność na zajęciach, zaprojektowanie zajęć według własnego scenariusza lub ocena (krytyka) scenariuszy dostępnych w Internecie, zawartość merytoryczna wypowiedzi, analiza, interpretacja, refleksja. Warto zauważyć, iż kryterium obecności czy nieobecności na zajęciach, to ważny wskaźnik, lecz nie powinien determinować możliwości osiągnięcia efektów kształcenia. Warto w tym miejscu również zasygnalizować fakt, iż w części analizowanych sylabusów brak jest uwzględnienia najnowszej literatury przedmiotu (andragogika, polityka karna i penitencjarna, psychologia rozwojowa i wychowawcza, pedagogika specjalna), która w połączeniu również z literaturą źródłową powinny stanowić, pełny zbiór lektur. Podczas rozmów ZO PKA z kadrą pracującą na Wydziale i prowadzącą zajęcia na kierunku pedagogika potwierdzono, iż koordynatorzy poszczególnych przedmiotów przed rozpoczęciem roku akademickiego posiadają możliwość modyfikacji treści sylabusów. Toteż warto dokonać korekty sylabusów pod wskazanym kątem. Po analizie sylabusów należy wskazać, iż poprawnie dobrano metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, w powiązaniu z zapewnieniem możliwości sprawdzenia stopnia osiągnięcia przez studentów i oceny zakładanych efektów kształcenia, w tym oceniania etapowego. Należy także wskazać na trafność doboru i specyficzność metod sprawdzania i oceny umiejętności praktycznych studentów oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej.

Podczas analizy przez ZO PKA tzw. prac etapowych realizowanych na ocenianym kierunku nie zauważono większych problemów. Ostatecznym weryfikatorem efektów kształcenia jest proces dyplomowania. Proceduralnie jest on regulowany zarządzeniem Rektora ZPSB w Szczecinie nr 2/2015 z dnia 28.02.2015 r. w sprawie: procedury dyplomowej na kierunku Pedagogika w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu w Szczecinie, Wydział Ekonomii i pedagogiki w Gryficach, studia niestacjonarne. Procedura dyplomowania i egzaminu dyplomowego ujęta jest również w §30.-35. Regulaminie Studiów ZBSB w Szczecinie.

Niniejszy proces dookreśla także inne zarządzenie Rektora ZPSB nr 11/2015 z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie: Procedury antyplagiatowej w ZPSB. Zgodnie z punktem 1 tegoż zarządzenia: Procedura antyplagiatowa w ZPSB dotyczy obligatoryjnie wszystkich prac dyplomowych (...). Przejsie procedury jest warunkiem dopuszczenia pracy do egzaminu dyplomowego.”

Podczas wizytacji ZO PKA poprosił o wykaz prac dyplomowych studentów pedagogiki. Przy analizie wybranych prac (patrz załącznik 3 raportu) zauważono nieznaczne braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych oraz interpretacji i analizy materiału badawczego, co może wynikać z niedostatecznej opieki promotorskiej, a tym samym wpływać na weryfikację efektów kształcenia. W niektórych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen i są zawyżone. Natomiast prace etapowe, z którymi członkowie ZO PKA zapoznali się podczas wizytacji należy ocenić pozytywnie, m. in. przedmioty Współczesne nurty i koncepcje wychowawcze, Teoria wychowania, w których weryfikacja efektów jest bez zastrzeżeń. Po analizie stawianych pytań na egzaminie z przedmiotu „Pedagogika wczesnoszkolna z metodyką”, można stwierdzić, że forma i przebieg zaliczenia w niewystarczającym stopniu weryfikuje wiedzę metodyczną związaną z ocenianym przedmiotem.

1.7.2.

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia zaprezentowany w sylabusach nie budzi większych zastrzeżeń. Właściwie dobrano metody weryfikacji do przedmiotów umożliwiających ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Podczas wizytacji ZO PKA zauważył sytuację, która w pewnej mierze może mieć wpływ na brak przejrzystości, czy też bezstronności w procesie weryfikacji efektów kształcenia podczas procesu dyplomowania. Otóż nie powinno być tak, iż między opiekunem pracy, a recenzentem istnieją powiązania rodzinne. To może mieć wpływ na zakres wystawianych ocen, a co za tym idzie i ocenę stopnia osiągnięcia przez studenta założonych efektów kształcenia. Należy takie sytuacje wyeliminować. Dokumentowanie wyników sprawdzania i oceny efektów kształcenia w postaci protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych jest właściwe (np. analizowane protokoły: psychologia społeczna, wykład, nr protokołu 792/2016; autoprezentacja, ćwiczenia, nr protokołu 1021/2015; pedagogika społeczna, ćwiczenia, nr protokołu 878/2016; sztuka, teoria wychowania, konwersatoria, nr protokołu 860/2016). Ważnym elementem dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. Zauważono poważną usterkę w suplementowym zapisie w pkt. 5 Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu. Otóż w ppkt. 5.2. przy specjalnościach – resocjalizacja oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, znajduje się identyczny zapis, bez uwzględnienia specyfiki i kwalifikacji na poszczególnych specjalnościach. Brak zatem informacji dla specjalności - edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna – o ewentualnych kwalifikacjach nauczycielskich na poziomie przedszkolnym i w klasach I-III. Taka informacja jest istotna z punktu widzenia absolwenta, ale również przyszłego pracodawcy. Należy zatem dokonać korekty zapisów w suplementach obydwu specjalności. Należy jasno

wskazać, jakie uprawnienia posiada absolwent tej specjalności i napisać do jakiej roli jest przygotowany. Monitorowanie stopnia weryfikacji efektów kształcenia składa się z oceniania etapowego oraz końcowego, jakim jest proces dyplomowania. Do obydwu odniesiono się w punkcie wyżej.

3. Uzasadnienie

- W założeniach priorytetowych Wydziału niełatwo umiejscowić kierunek pedagogika. Wskazane priorytety są potraktowane raczej biznesowo, niż edukacyjnie. Należy stwierdzić, iż koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jedynie w określonych zakresach jest zgodna z nakreśloną strategią. W ramach kierunku pedagogika Wydział oferuje studentom trzy specjalności na I stopniu kształcenia: edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, resocjalizacja. Jest to wystarczająca i właściwa oferta, korespondująca z zapotrzebowaniem środowiska lokalnego. Program kształcenia na określonych specjalnościach, szczególnie w module tzw. specjalnościowym należałoby w ocenie ZO PKA poddać modyfikacji, by pełniej oddać specyfikę kształcenia sprofilowanego specjalnościowo. Należy wskazać, iż poprzez prezentowane treści kształcenia, udział pracowników Uczelni w konferencjach naukowych i wykorzystywanie pozyskanej tam wiedzy podczas zajęć ze studentami, pośrednio i bezpośrednio uwzględniają wzorce i doświadczenia krajowe, a w niewielkim stopniu wzorce międzynarodowe, właściwe dla kierunku pedagogika.
- Oceniany kierunek ulokowano w dwóch obszarach kształcenia: w zakresie nauk humanistycznych i w zakresie nauk społecznych. W raporcie samooceny oprócz wskazanych obszarów podaje jeszcze standardy kształcenia nauczycieli traktując je, jak należy się domyślać, chyba jako odrębny „obszar kształcenia”. Jest to błędne zestawienie wprowadzające dezorientację w omawianej kwestii. Standardy kształcenia nauczycieli nie powinny być wyodrębnione i traktowane jako tzw. obszar kształcenia, bo nim nie są. Pomimo, że Uczelnia przyjęła formalnie efekty kształcenia w formie uchwały Senatu, to jednak nie wskazano obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych do których owe efekty się odnoszą. Po analizie efektów kształcenia należy wskazać, iż odnoszą się do wskazanych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, lecz pojawiają się problemy z odniesieniem do dyscypliny nauki o zarządzaniu, umiejscowionej w obszarze nauk humanistycznych. Poza tym informacje podane w raporcie samooceny są niezgodne z informacją umieszczoną w systemie POL-on, gdzie jest napisane, iż kierunek jest ulokowany w obszarze nauk humanistycznych i efekty kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk humanistycznych, a jako dyscyplina wskazana jest wyłącznie pedagogika, która jest dyscypliną w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych.
- Uchwałą Senatu przyjęto efekty kształcenia, które należy uznać za spójne z efektami kształcenia z obszarów: nauk społecznych i nauk humanistycznych, w których ulokowano oceniany kierunek. Wydaje się, iż przy profilu praktycznym warto

rozważyć zmniejszenie liczby efektów z zakresu wiedzy, na rzecz umiejętności. W zestawie efektów znajdują się także niejako odrębne efekty z języka obcego, technologii informacyjnej, emisji głosu, bhp i ochrony własności intelektualnej, które nie są ulokowane z żadnym z trzech deskryptorów, nie posiadają symboli. Jedynie po ich analizie możemy dowiedzieć się, czy dotyczą wiedzy, umiejętności czy kompetencji społecznych. Jest to sytuacja trochę niejasna i mogąca utrudniać weryfikację niniejszych efektów. Pozostałe efekty określone są w sposób jasny i dające możliwości na stworzenie systemu ich weryfikacji.

- Na specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela – edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pojawiają się problemy z dostosowaniem programu studiów i treści do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi (standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 17 stycznia 2012). Program tej specjalności, a szczególnie blok specjalnościowy prezentuje się skromnie, zarówno z punktu widzenia liczby przedmiotów - oferowanych treści, a także ich wymiaru godzinowego. Otóż należy pamiętać, iż chodzi na tej specjalności o kwalifikacje nauczycielskie uprawniające do pracy na dwóch etapach edukacyjnych. Toteż w opinii Zespołu Oceniającego nie można w ciągu 22 godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów, m.in. Edukacja językowa z metodyką, osiąść wiedzę z zakresu zarówno etapu przedszkolnego oraz etapu szkoły I-III i właściwie przygotować się do pracy na tych dwóch odmiennych od siebie etapach edukacyjnych. Tak samo z przedmiotu Edukacja matematyczno-przyrodnicza z metodyką, czy Edukacja artystyczna i techniczna z metodyką, na które przeznaczono po 22 godz. W sylabusie przedmiotu edukacja polonistyczna z metodyką brak jest treści dotyczących etapu przedszkolnego. Kolejna wątpliwość dotyczy łączenia ze sobą w jednym przedmiocie edukacji i metodyki, przy niewielkiej liczbie godzin do realizacji (np. przy wskazanych wyżej przedmiotach jedynie 22 godz.).
- Dobór treści programowych na ocenianym kierunku może budzić wątpliwości. Bloki specjalnościowe na realizowanych specjalnościach są skromne, w sensie liczby przedmiotów, a w ich obrębie zakresu treści. Warto więc rozważyć zwiększenie liczby specjalistycznych przedmiotów, a tym samym zakres treści korespondujących ze specjalnością, niwelując zarazem część przedmiotów z bloku podstawowego. Poza tym w ocenie ZO PKA na specjalności resocjalizacja brakuje przedmiotu, a w jego obrębie treści odnoszących się do podstaw resocjalizacji i wskazujących podstawową terminologię/definicję itd. – np. pedagogiki resocjalizacyjnej. Natomiast na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, w przedmiocie Edukacja polonistyczna z metodyką brak treści odnoszących się do etapu przedszkolnego. W obrębie innych przedmiotów na tej specjalności, w szczególności Edukacja matematyczno-przyrodnicza z metodyką, czy Edukacja artystyczna i techniczna z metodyką, na które przeznaczono po 22 godz., to należy zauważyć skromny zakres treści, który dawałaby solidne podstawy do pracy na dwóch etapach edukacyjnych –

przedszkola i klas I-III.

- Dobór metod kształcenia do poszczególnych zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń, co sprzyja osiąganiu przez studentów projektowanych efektów kształcenia. Należy wskazać, iż zdarzają się sylabusy, w których brak jest określenia metod (np. Andragogika) lub w ogóle nie ma rubryki z wyszczególnieniem metod dydaktycznych (np. Metody i techniki badań pedagogicznych).
- Czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych jest proporcjonalny do projektowanych treści oraz efektów kształcenia. Wydaje się jednak, iż liczba godzin bez kontaktu z wykładowcą jest zbyt duża i obciążająca studentów. Natomiast odnosząc się do sekwencji przedmiotów, to należy wskazać na określone problemy w tym zakresie. Otóż studenci blok specjalnościowy specjalności resocjalizacja rozpoczynają przedmiotem psychologia penitencjarna. Jest to merytorycznie nieuzasadnione i niewłaściwe z punktu widzenia zapewnienia studentom możliwości zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznego kształtowania kompetencji społecznych studentów.
- Z analizy sylabusów przedmiotowych wynika, że jako zasadę miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia przyjęto 25 – 30 godz./1 pkt. ECTS.
- Należy stwierdzić, iż nie został spełniony wymóg zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku.
- Należy wskazać na właściwą organizację procesu kształcenia, liczebność grup studenckich na określonych formach kształcenia. Proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zaproponowana w programie studiów relacja liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (godzin kontaktowych do liczby godzin pracy własnej studenta) wydaje się zaburzona, co może uniemożliwić osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Należy pamiętać, iż są to studia o profilu praktycznym i ponad 50% modułów zajęć, to powinny być zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym (zajęcia powinny się odbywać w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej) i w trakcie zajęć studenci powinni w sposób bezpośredni wykonywać określone czynności praktyczne.
- Na ocenianym kierunku program kształcenia realizowany jest w języku polskim. Wydział nie zintensyfikował działań w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia.
- Warunki rekrutacyjne na I stopień są przejrzyste i zapewniają właściwy dobór

kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku.

- W ZPSB obowiązuje procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Kierunek pedagogika realizowany na gryfickim Wydziale nie posiada uprawnień do potwierdzania efektów i został wyłączony z tego trybu.
- Trafnie dobrano metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia. Przy analizie wybranych prac zauważono nieznaczne braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych oraz interpretacji i analizy materiału badawczego, co może wynikać z niedostatecznej opieki promotorskiej, a tym samym wpływać na weryfikację efektów kształcenia. W niektórych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen i są zawyżone. Należy także wskazać na sytuacje, które nie powinny mieć miejsca, a dotyczące zależności rodzinnych w procesie dyplomowania, gdy członkowie rodziny są opiekunem i recenzentem tej samej pracy. Może to powodować brak bezstronności przy ocenianiu studenckich prac.
- System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia zaprezentowany w sylabusach – kartach przedmiotu jest transparentny i nie budzący większych zastrzeżeń. Właściwie dobrane metody weryfikacji do określonych przedmiotów umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Ważnym elementem dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. Zauważono poważną usterkę w sylabusowym zapisie w pkt. 5 Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu. Otóż w ppkt. 5.2. przy specjalnościach – resocjalizacja oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, znajduje się identyczny zapis, bez uwzględnienia specyfiki i kwalifikacji na poszczególnych specjalnościach. Co z informacją dla specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, o ewentualnych kwalifikacjach nauczycielskich na poziomie przedszkolnym i w klasach I-III? Taka informacja jest istotna z punktu widzenia absolwenta, ale również przyszłego pracodawcy. Należy zatem dokonać korekty zapisów w suplementach obydwu specjalności.

4. Zalecenia

- W uchwale Senatu ZPSB dotyczącej efektów kształcenia wskazać obszary, dziedziny i dyscypliny, do których przypisano kierunek pedagogika. Następnie do systemu POL-on wprowadzić niniejsze poprawne dane zgodne z uchwałą Senatu.
- Dokonać korekty efektów kształcenia pod względem włączenia w zakres wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych efektów z języka obcego, technologii informacyjnej, emisji głosu, bhp i ochrony własności intelektualnej, które obecnie stanowią niejako odrębne efekty i nie są jednak ulokowane z żadnym z trzech deskryptorów
- Rozważyć dokonanie korekty programów kształcenia wszystkich trzech specjalności, pod kątem rozszerzenia oferty przedmiotów (w ich obrębie treści) z bloku specjalnościowego na rzecz zmniejszenia z bloku podstawowego. Wszak przecież

przedmioty i treści kształcenia realizowane w tym bloku dookreślają i profilują kształcenie, nadając studentom określoną sylwetkę w zależności od studiowanej specjalności.

- Na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, w przedmiocie Edukacja polonistyczna z metodyką wprowadzić treści odnoszące się do etapu przedszkolnego.
- Na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna w przedmiotach Edukacja matematyczno-przyrodnicza z metodyką, Edukacja artystyczna i techniczna z metodyką, Edukacja polonistyczna z metodyką, na które przeznaczono dotychczas po 22 godz., rozważyć zwiększenie wymiaru godzinowego, co pozwoliłoby studentom pełniej zgłębić treści odnoszące się do dwóch etapów edukacyjnych – przedszkola i klas I-III.
- Na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna rozważyć w określonych przedmiotach oddzielenia „edukacji” od „metodyki”, m.in. w przedmiotach Edukacja matematyczno-przyrodnicza z metodyką, Edukacja artystyczna i techniczna z metodyką, Edukacja polonistyczna z metodyką.
- Skorygować w programie studiów proporcję między godzinami kontaktowymi z nauczycielem akademickim, a samodzielną pracą studenta, zwiększając udział zajęć kontaktowych.
- Ujednolicić wzór sylabusu, pod kątem metod kształcenia stosowanych przez nauczycieli.
- Przeanalizować należy sylabusy przedmiotowe pod kątem doboru literatury przedmiotu.
- Zmodyfikować sekwencję przedmiotów na specjalności resocjalizacja, by studenci nie rozpoczynali realizacji bloku specjalnościowego przedmiotem psychologia penitencjarna. Wiąże się to z potrzebą wprowadzenia przedmiotu/przedmiotów wprowadzających w problematykę procesu resocjalizacji.
- Dostosować program studiów tak, by został spełniony wymóg zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.
- Należy poszerzać i wzmacniać inicjatywy związane ze współpracą międzynarodową obejmującą swoim zakresem funkcjonowanie kierunku pedagogika.
- Należy dookreślić i zmodyfikować zapis w suplemencie do dyplomu dwóch specjalności resocjalizacja oraz edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, uwzględniając specyfikę i kwalifikację na poszczególnych specjalnościach. Obecnie w tych suplementach przy specjalnościach istnieje identyczny, ogólny zapis, który nie oddaje specyfiki kształcenia specjalnościowego.
- Wzmocnić opiekę na przygotowywaniem prac licencjackich, która na etapie przygotowywania pozwoliłaby wyeliminować pojawiające się problemy (m.in. braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, czy interpretacji i analizy materiału badawczego, czy też umiejętności analizy i interpretacji materiału badawczego).

- Należy także w kontekście procesu dyplomowania wprowadzić na Wydziale określone procedury, które pozwoliłyby uniknąć sytuacji, gdy członkowie rodziny/osoby spokrewnione są opiekunem i recenzentem tej samej pracy. Może to powodować brak bezstronności przy ocenianiu studenckich prac.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. *

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie. *

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1

Do minimum kadrowego ocenianego kierunku uczelnia wskazała łącznie 16 osób. W ocenie spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego ZO PKA nie uwzględnił czterech osób ze względu na zakończenie okresu zatrudnienia z dniem 31.09.2016. Zespół Oceniający zaliczył do minimum kadrowego 12 osób, w tym dwie osoby ze stopniem doktora habilitowanego, osiem osób ze stopniem doktora oraz dwie osoby z tytułem zawodowym magistra, biorąc pod uwagę: dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, obciążenie dydaktyczne, formę zatrudnienia oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego. Z minimum kadrowego 10 osób reprezentowało obszar nauk społecznych, dziedzinę nauk społecznych (w tym 9 dyscyplinę pedagogika, 1 psychologia,). Dwie osoby reprezentowały obszar nauk humanistycznych, dziedzinę nauk humanistycznych, dyscyplinę historia i filozofia. Jeden pracownik samodzielny był zaliczony zarówno do obszaru nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika, jak i do obszaru nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Ponadto należy również zwrócić uwagę, że w grupie pedagogów część pracowników posiada również kwalifikacje w dyscyplinach współpracujących, w tym w naukach o rodzinie, naukach o zarządzaniu czy

socjologii (po jednej osobie w każdej z tych dyscyplin). Trzech pracowników zaliczono do minimum kadrowego ze względu na ich dorobek naukowy, natomiast kolejnych czterech pracowników posiada zarówno dorobek naukowy, jak i doświadczenie praktyczne. Dorobek naukowy mieści się we wskazanym obszarze nauk humanistycznych i społecznych, z przeważającą wagą dyscypliny pedagogika.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy i doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią zapewniające realizację programu studiów w obszarach wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia wskazanym dla wizytowanego kierunku w zakresie jednej z dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia. Z grupy 12 osób dorobek praktyczny zdobyty poza uczelnią posiada 9 osób. Zakres dorobku praktycznego lokowany jest w dyscyplinie pedagogika, głównie w edukacji i wychowaniu (5 osób), pracy resocjalizacyjnej (2 osoby), coachingu (1 osoba), mediach i komunikacji (1 osoba). Doświadczenia pedagogiczne to między innymi pełnienie funkcji: dyrektora szkoły, dyrektora Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, Specjalisty ds. kształcenia kadr pedagogicznych, Kuratora Oświaty w Szczecinie, Dyrektora Agencji Usług Pedagogicznych w Szczecinie, wykładowcy w ministerstwie polityki społecznej, konsultanta i trenera usług zawodowych.

Łącznie w pełnym cyklu uczelnia kształci 141 studentów, co w przeliczeniu na liczbę kadry daje współczynnik 1: 11,75. Tym samym uczelnia spełnia wymogi w/w rozporządzenia odnośnie zasobów kadrowych w stosunku do ilości studentów na kierunku pedagogika.

Ze względu na to, że w skład minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym powinien wchodzić co najmniej jeden samodzielny pracownik naukowy oraz pięciu doktorów, Uczelnia spełniła wymóg w/w rozporządzenia. Uczelnia spełnia wymogi prawa określone rozporządzeniem MNiSZW z dnia 26 września 2016 roku (§ 12 oraz § 26), w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia dotyczące minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

2.2

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku w ostatnich pięciu latach wydali cztery monografie naukowe oraz ponad 50 artykułów naukowych. Siedem osób aktywnie bierze udział w konferencjach naukowych. Dorobek naukowy pracowników jest zgodny z realizowanymi efektami kształcenia. Dominują w nim prace eksploracyjne i diagnostyczne w dyscyplinie pedagogika. Zwracają uwagę też badania z zakresu historii edukacji oraz etycznym i humanistycznym rodowodzie wychowania.

Obsada zajęć dydaktycznych jest adekwatna do realizowanego planu i efektów kształcenia. Pracownicy posiadają formalne i merytoryczne kwalifikacje do prowadzenia zajęć na wizytowanym kierunku. Obserwację prowadzonych zajęć, wgląd w dokumentację przedmiotów i sposoby weryfikacji efektów kształcenia pozwalają na stwierdzenie, że również kompetencje dydaktyczne prowadzących zajęcia są adekwatne do programu i realizowanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem do zawodu prowadzone przez osoby z minimum kadrowego są realizowane przez osoby z doświadczeniem praktycznym. Zakres ich doświadczenia zawodowego jest adekwatny do prowadzonych zajęć i realizowanych efektów kształcenia. Uczelnia korzysta także z pracowników spoza minimum kadrowego. Są to głównie praktycy z doświadczeniem pedagogicznym, aktualnie pracujący w placówkach pedagogicznych regionu. Prowadzone przez nich zajęcia są bezpośrednio związane z ich doświadczeniem zawodowym. Przykładem są tu nauczyciele wczesnej edukacji, pracownicy socjalni, czy penitencjarni.

2.3

Polityka kadrowa Uczelni zmierza przede wszystkim do powiązania kwalifikacji

zawodowych nauczycieli z realizowanymi przez nich zajęciami praktycznymi. W związku z wybranym profilem praktycznym studiów uczelnia dąży do zwiększenia ilości praktyków w minimum kadrowym dla wizytowanego kierunku. Aż dziewięciu z dwunastu osób wchodzących w skład minimum kadrowego posiada znaczące doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Taki kierunek polityki kadrowej należy uznać za właściwy. Uczelnia w swojej polityce kadrowej uwzględnia okresową ocenę pracowników.

Uczelnia posiada względnie stabilne minimum kadrowe. W roku akademickim 2016/17 rozwiązano umowy o pracę z czterema osobami a na ich miejsce zatrudniono dwie nowe osoby. Uczelnia ze względu na ograniczony budżet tylko w niewielkim stopniu motywuje finansowo swoich pracowników. Część nauczycieli otrzymała dofinansowanie do publikowanych monografii oraz do uczestnictwa w konferencjach. Uczelnia nie finansuje awansów zawodowych nauczycieli. W planach uczelni w najbliższych dwóch latach jest zatrudnienie pracownika samodzielnego na podstawowe miejsce pracy, tak by były spełnione wymogi w/w rozporządzenia z dnia 26 września 2016 roku. Polityka kadrowa uczelni nie sprzyja jednak umiędzynarodowieniu kadry-naukowo dydaktycznej.

3. Uzasadnienie

Potencjał kadrowy wizytowanego kierunku oceniono pozytywnie. Uczelnia spełnia formalne i merytoryczne wymogi dotyczące minimum kadrowego. W jego skład wchodzi dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich, ośmiu doktorów oraz dwóch magistrów. Uczelnia spełnia warunek dotyczący relacji liczby studentów do osób z minimum kadrowego. Wszyscy posiadają kompetencje i kwalifikacje do prowadzenia zajęć na wizytowanym kierunku. Przydział zajęć uznano za prawidłowy. Większość pracowników posiada znaczące doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią i wykorzystuje je w procesie dydaktycznym. W minimum kadrowym są przedstawiciele wskazanych obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych. Polityka kadrowa Uczelni zmierza do zwiększenia ilości praktyków realizujących zajęcia dydaktyczne. Dotyczy to zarówno osób z minimum kadrowego jak i spoza minimum.

4. Zalecenie - brak

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. *

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena – w pełni.

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego stanowią bardzo ważną grupę interesariuszy dla jednostki odpowiedzialnej za oceniany kierunek. Zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia dla akredytowanego kierunku jest rozwijane na kilku płaszczyznach. Współpraca obejmuje różnorodne podmioty (jednostki i instytucje oświatowe, placówki-edukacyjno-terapeutyczne, administrację publiczną – zarówno państwową, jak i samorządową, organizacje zawodowe i

branżowe, oraz organizacje społeczne). Ważną kwestią w kontekście współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest kadra dydaktyczna, w skład której wchodzi przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, stale zdobywający doświadczenie zawodowe poza uczelnią, co przekłada się korzystnie na proces dydaktyczny. W pracach nowo otwartego Biura Karier cykliczne dyżury pełnią przedstawiciele instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego. Działania te miały jak dotąd akcyjny charakter, ale warto je kontynuować i rozwijać. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest często formalizowana w postaci listów intencyjnych lub porozumień. W trakcie wizytacji przedstawione zostały listy intencyjne i porozumienia o współpracy obejmujące m.in. praktyki studenckie, staże, promocję szkoleń wśród studentów, konsultacje i doradztwo. Przykłady współpracy to także m.in. wspólne konferencje, seminaria oraz udokumentowane notatkami spotkania, którym towarzyszą dyskusje związane z budowaniem oferty edukacyjnej, praktyki studenckie, staże, wolontariat studencki, wspólne projekty edukacyjne etc. W kontekście współpracy z otoczeniem społecznym należy wymienić współpracę z lokalnym Uniwersytetem Trzeciego Wieku, który korzysta z infrastruktury Szkoły. Bardzo ważnym elementem w budowaniu dobrych relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest organizowane przez Szkołę Forum Społeczno-Gospodarcze. Warto dodać, że jest to wydarzenie cykliczne, które odbywa się od 2014 roku. Wśród przykładów dobrych praktyk należy wymienić także utworzenie Biura Karier przy ścisłej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (w tym celu na wyposażenie Biura pozyskano środki z Funduszu Pracy). W związku ze specyfiką środowiska (niewielki ośrodek miejski, położenie w znacznej odległości od większych miast, np. Szczecina czy Koszalina) kontakty Wydziału prowadzącego oceniany kierunek z interesariuszami zewnętrznymi mają również charakter nieformalnych i bezpośrednich, ale skutecznych kontaktów, co należy uznać za atut jednostki odpowiedzialnej za oceniany kierunek. Pracodawcy podkreślali znaczenie obecności Szkoły dla rynku lokalnym oraz zwiększania szans zawodowych lokalnej młodzieży, dobrą kadrę i otwarcie uczelni na współpracę i potrzeby lokalnych instytucji. Należy podkreślić znaczenie obecności Szkoły, jak też wizytowanego kierunku dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych w powiecie i zabezpieczenia kadrowego dla lokalnych instytucji oświatowych i instytucji pomocy społecznej (w szczególności wsparcia merytorycznego dla tych instytucji). Bez wątpienia kierunek pedagogika i oferta edukacyjna Szkoły stanowią prestiż dla powiatu i odpowiedź na potrzeby lokalnego środowiska (wg pracodawców kierunek odpowiada także na potrzeby lokalnego rynku pracy).

3.2.

Nie dotyczy.

3. Uzasadnienie

Jednostka odpowiedzialna za kierunek pedagogika współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji oraz organizacji praktyk zawodowych w stopniu pełnym. Zauważalny jest realny wpływ interesariuszy zewnętrznych na proces dydaktyczny, a także (w mniejszym i głównie nieformalnym stopniu) na program studiów.

Jednostka odpowiedzialna za wizytowany kierunek nie prowadzi studiów w ścisłej i sformalizowanej współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

4. Zalecenia

Dalszy rozwój współpracy zinstytucjonalizowanej (Rada Programowa), ukierunkowanej na

rozwój oferty programowej kierunku.

Doskonalenie form i sposobów weryfikacji efektów kształcenia.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów. *

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. *

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Infrastruktura dydaktyczna Wydziału Ekonomii i Pedagogiki ZPSB w Gryficach pozwala na realizację procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku studiów o profilu praktycznym. Budynek jest własnością Uczelni. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 2 870 m². Łącznie do prowadzenia zajęć dydaktycznych przystosowanych jest 15 sal, w których jednocześnie może przebywać ok. 600 osób. Budynek jest zmodernizowany i bardzo dobrze przystosowany do prowadzenia zajęć dydaktycznych, z nowoczesnym zapleczem multimedialnym. Budynek jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na infrastrukturę dydaktyczną składają się: sale dydaktyczne i konferencyjne (2 duże aule na 80 i 100 miejsc; 2 sale wykładowe o podwyższonym standardzie, 9 sal wykładowo-ćwiczeniowych, mieszczącymi od 24 do 42 osób); większość sal jest wyposażona z projektory multimedialne. Wydział do prowadzenia ocenianego kierunku studiów dysponuje nowoczesnie wyposażonymi laboratoriami. Na terenie uczelni jest ogólnodostępna sieć wi-fi oraz Internet dla studentów. Ponadto istnieje możliwość korzystania przez studentów z infrastruktury pomocniczej w postaci bursy zapewniającej miejsca noclegowe dla zamiejscowych studentów i wykładowców, pokoi socjalnych dla wykładowców i studentów oraz z minibufetu.

4.2.

Biblioteka WEiP jest biblioteką specjalistyczną dla kierunków Ekonomia i Pedagogika. Księgozbiór liczy 4060 woluminów. Ponadto, studenci mogą korzystać z Biblioteki Głównej, usytuowanej w siedzibie Uczelni w Szczecinie, Biblioteki Cyfrowej ZPSB,

Biblioteki Pedagogicznej Zachodniopomorskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie, Filia w Gryficach, która znajduje się w odległości ok. 100 m od siedziby WEiP. Istotne znaczenie dla studentów i wykładowców kierunku pedagogika ma możliwość korzystania z zasobów Biblioteki Pedagogicznej ZCDN. Dzięki porozumieniu zawartemu pomiędzy Biblioteką Pedagogiczną a WEiP w Gryficach, studenci mają możliwość korzystania z blisko 25 000 woluminów oraz 1720 roczników czasopism. Katalog biblioteki dostępny jest przez Internet; istnieje również dostęp do zasobów cyfrowych. Biblioteka Pedagogiczna gwarantuje także udogodnienie w zakresie sprowadzania książek z innych bibliotek w kraju w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. W Bibliotece Głównej realizowany jest projekt digitalizacji zbiorów Biblioteki Cyfrowej ZPSB. W zasobach Biblioteki Cyfrowej znajdują się również zbiory dedykowane studentom pedagogiki. Dzięki dostępowi przez Internet studenci mają możliwość zdalnego korzystania z katalogu bibliotecznego, rezerwacji, jak również zamawiania wybranych pozycji. Dzięki bazom danych, istnieje dostęp do elektronicznych wersji czasopism i wielu innych fachowych publikacji z zakresu nauk społecznych i pedagogicznych. Istnieje dostęp do e-czasopism pedagogicznych, tj.: „Arianta”, „Edukacja pomorska”, „Edukator zawodowy”, „Kwartalnik edukacyjny”, „Logopeda”, „E-mentor”, „Wirtualna edukacja. Znaczną pomoc w efektywnym uczeniu się stanowi dostęp do IBUK libra- największej czytelnicy on-line. Dostęp do publikacji jest bezpłatny. Na terenie biblioteki istnieje możliwość skorzystania ze stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu (5 stanowisk). Dostępna darmowa sieć wi-fi umożliwia korzystanie z Internetu także z własnego komputera i urządzeń mobilnych.

4.3.

Kierunek Pedagogika w WEiP w Gryficach prowadzony jest w formie studiów niestacjonarnych. Uczelnia jednak od wielu lat rozwija system dostępu do komplementarnych zasobów edukacyjnych w trybie e-learning. Od 2006 roku ZPSB rozwija technologię kształcenia na odległość w oparciu o własną platformę e-learningową w środowisku Moodle (aktualnie platforma ta obsługuje dwa kierunki studiów Ekonomia i Zarządzanie). W roku akad. 2016/2017 rozpoczął się proces aktywacji platformy dla celów kształcenia również na kierunku pedagogika. Pierwsze zasoby e-learningowe, obejmujące suplementujące materiały dydaktyczne do przedmiotów specjalistycznych dla tego kierunku zostaną uruchomione w styczniu 2017 roku. Ważnym środowiskiem elearningowym są również własne platformy elearningowe ZPSB, tj.: - platforma Knowledge at Work – platforma wspomagająca kształtowanie kompetencji miękkich, jak autoprezentacja, komunikacja, praca w zespole, a także do diagnostyki kompetencji kluczowych w Akademickim Biurze Karier; <http://www.katw.pl/> oraz platforma MATRIX, znajdująca zastosowanie w procesie komunikacji między środowiskiem akademickim a gospodarczym, obejmująca bazę praktyk i staży, bazę ekspercką oraz poradniki dla studentów z zakresu możliwości komercjalizacji swoich prac badawczych; <http://platformamatrix.pl/>

3. Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna Wydziału stanowi jego mocną stronę. WEiP posiada infrastrukturę dydaktyczną, umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Własny budynek tworzy

warunki do dostosowywania sal do warunków zbliżonych do wykonywania zawodu pedagoga. Dzięki funkcjonowaniu w budynku także liceum plastycznego, studenci mogą korzystać z pracowni rzeźby czy malarstwa, przydatnych w tworzeniu projektów edukacyjnych czy socjoterapeutycznych. Sale dydaktyczne wyposażone w nowoczesny sprzęt i urządzenia, instrumentarium dydaktyczne, zasoby biblioteczne tradycyjne i cyfrowe, oraz inne narzędzia edukacyjne dostępne on-line pozwalają na uzyskanie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a tym samym- kompetencji poszukiwanych na rynku pracy.

4. Zalecenia – brak.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach. *

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku. *

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena– w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Opieka naukowa i dydaktyczna w trakcie trwania semestru jest realizowana poprzez zapewnienie studentom możliwości indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi w trakcie trwania dyżurów dydaktycznych, podczas których studentom udzielane są wyjaśnienia, informacje i wskazówki w zakresie problemów zgłaszanych przez studentów oraz związanych z treścią przedmiotu. Studenci wyrazili pozytywne opinie dotyczące opieki dydaktycznej oraz możliwości kontaktu z nauczycielami akademickimi. Informacje o godzinach konsultacji podawane są do wiadomości studentów na początku semestru. Ponadto kontakt z prowadzącymi zajęcia możliwy jest także drogą internetową poprzez pocztę elektroniczną, co ma szczególne znaczenie biorąc pod uwagę że studenci kierunku „pedagogika” odbywają studia tylko w trybie niestacjonarnym. Opieka naukowa odbywa się także poprzez udostępnianie przez nauczycieli akademickich dodatkowych materiałów, skryptów oraz innych materiałów edukacyjnych za pomocą platformy e-learningowej lub drogą elektroniczną, co zostało przez studentów ocenione bardzo. Studenci wyrazili opinie o bardzo dobrym kontakcie z nauczycielami akademickimi, podkreślając że duże znaczenie ma dla nich to, że są to osoby posiadające praktyczne doświadczenie. Studenci mogą zgłaszać swoje prośby i wnioski bezpośrednio do władz wydziału. Uczelnia

zapewnia wszystkie formy wsparcia materialnego przewidzianego w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili opinię o znajomości zasad funkcjonowaniu systemu pomocy materialnej oraz przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Wydział nie prowadzi obecnie kształcenia na odległość.

5.2.

Wydział stworzył warunki umożliwiające udział studentów w międzynarodowych programach wymian studenckich. Wyrazem tego jest możliwość uczestnictwa studentów w programie Erasmus+. Jednak zainteresowanie studentów udziałem w programach mobilności jest niewielkie, przyczyną takiego stanu są głównie zobowiązania zawodowe lub sytuacja rodzinna, które uniemożliwiają studentom dłuższe wyjazdy. Studenci zwrócili uwagę, że głównie ze względu na sytuację osobistą zdecydowali się na podjęcie studiów w trybie niestacjonarnym. Z danych przedstawianych Zespołowi Oceniającemu wynika, iż studenci kierunku nie uczestniczyli w programie wymian Erasmus. Jednak studenci, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, zwrócili uwagę, że Wydział informuje studentów o stworzonych możliwościach udziału w wymianach studenckich, informacje są również przedstawione na stronie internetowej oraz w systemie Wirtualna Uczelnia.

5.3.

Wydział wspiera studentów kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Dzięki silnemu osadzeniu Wydziału w lokalnych warunkach, a także deklaracjom interesariuszy zewnętrznych sformalizowanym w postaci listu lub potwierdzonych praktyką współpracy, Wydział posiada zabezpieczone zaplecze partnerów do realizacji praktyk studenckich. Istotnym wsparciem dla studentów jest także Akademickie Biuro Karier w Gryficach, które funkcjonuje jako jednostka działająca na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów kierunku „pedagogika”. W ramach działalności ABK studenci i absolwenci mogą skorzystać z ofert praktyk i staży, oraz poradnictwa zawodowego i personalnego podczas dyżurów ekspertów lub w czasie organizowanych spotkań. Dodatkowo ABK dysponuje własną biblioteczką z podręcznikami oraz poradnikami odnoszącymi się do kwestii poruszania się po rynku pracy, podnoszenia kwalifikacji, przygotowywania dokumentów aplikacyjnych. Na Wydziale organizowane są kursy i szkolenia m.in. z zakresu rozwijania kompetencji miękkich w perspektywie pracodawcy, zarządzanie sobą w czasie, etyki w biznesie oraz wydarzenia promujące przedsiębiorczość – jak np.: Tydzień Przedsiębiorczości, Tydzień Wszystkich Świętych. Organizowane są również specjalistyczne kursy zewnętrzne kończące się odpowiednim certyfikatem potwierdzającym uzyskaną wiedzę i umiejętności m.in. z zakresu nauki języka migowego. Ważnym elementem relacji zewnętrznych jest działalność w obszarze popularyzacji wiedzy i świadomości edukacyjnej, poprzez wykłady otwarte, organizację seminariów, aktywność w mediach, uczestnictwo w organizacjach działających lokalnie. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili bardzo pozytywne opinie o organizowanych kursach i wydarzeniach mających na celu przybliżenie im procesu wchodzenia na rynek pracy, wyrażając chęć uczestnictwa w podobnych kursach w przyszłości.

5.4

Regulamin Studiów umożliwia osobom niepełnosprawnym indywidualizację procesu kształcenia. W przypadku, gdy niepełnosprawność studenta uniemożliwia jego bezpośredni udział w zajęciach dydaktycznych, dziekan na wniosek studenta może zezwolić na zwiększenie dopuszczalnej absencji, ustalić indywidualną organizację studiów lub wyrazić zgodę na zmianę formy sprawdzania wiedzy i umiejętności. Na Uczelni został powołany

Pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych oraz Koordynator ds. osób niepełnosprawnych. Do ich zadań należy wsparcie tej grupy studentów w organizacji dostępu do zajęć dydaktycznych oraz rozwiązywanie innych ważnych problemów tej grupy w procesie kształcenia w Uczelni. Dodatkowo, Uczelnia oferuje również możliwość wsparcia materialnego poprzez udzielenie zniżki w opłaceniu czesnego w ramach programu „Studiuje bez barier”. Regulamin określający zasady przyznawania świadczeń pomocy materialnej zawiera również kryteria przyznawania stypendium dla osób niepełnosprawnych.

5.5

Obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym zapewnia dziekanat, czynny w dni powszednie oraz w czasie zjazdów. Uczelnia posiada system elektroniczny Wirtualny Dziekanat, który zapewnia szybki i stały dostęp do wszystkich istotnych dla procesu kształcenia informacji m.in. o programie kształcenia, w szczególności planach i harmonogramach zajęć i kartach przedmiotów, zawiera również informacje o czesnym, stypendiach oraz bieżące aktualności. W procesie sprawnego przebiegu studiów od strony administracyjnej i organizacyjnej, istotnym wsparciem jest także strona internetowa Uczelni i strony jej poszczególnych jednostek. Za pośrednictwem modułu poświęconego sprawom studenckim, studenci uzyskują dostęp do informacji i dokumentów nie występujących w systemie Wirtualnego Dziekanatu. Studenci wyrażali bardzo pozytywne opinie dotyczące obsługi administracyjnej w zakresie organizacji procesu kształcenia i pracy dziekanatu. Studenci podkreślali sprawność kontaktu oraz możliwość uzyskiwania informacji poprzez pocztę elektroniczną lub drogą telefoniczną, co z punktu widzenia specyfiki kształcenia w formie niestacjonarnej odgrywa dla studentów istotną rolę.

3. Uzasadnienie

Studenci mają zapewnianą opiekę dydaktyczną ze strony nauczycieli akademickich. System pomocy materialnej jest zgodny z obowiązującymi przepisami. Analizując poszczególne elementy opieki dydaktycznej i materialnej można stwierdzić, iż sprzyja ona rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia. Jednostka posiada infrastrukturę dydaktyczną przystosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wydział podejmuje działania mające na celu nawiązanie współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym, co wspiera studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci mają zapewniony odpowiedni dostęp do niezbędnych informacji dotyczących procesu dydaktycznego oraz spraw studenckich, w tym także związanych z pomocą materialną. Obsługa administracyjna funkcjonuje na bardzo dobrym poziomie organizacyjnym.

4. Zalecenia – brak

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu: *

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach

zając i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
 6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *
 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *
 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *
 6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,
 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.
 6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (d. wszjk), funkcjonujący na kierunku *pedagogika* prowadzonym w Wydziale Zamiejscowym w Gryficach ZPSB w Szczecinie, wdrożony został na mocy Zarządzenia nr 11/2012 Rektora z dnia 22 czerwca 2012 r., jako integralny element systemu zarządzania jakością. Głównym celem systemu (wszjk) jest systematyczny monitoring efektów kształcenia i ich realizacji w celu doskonalenia programów i jakości kształcenia, a podstawowym zadaniem jest ciągle badanie, analiza, ocena i monitorowanie zmian jakości kształcenia w uczelni oraz przedkładanie rezultatów tych czynności władzom uczelni i społeczności akademickiej do praktycznego wykorzystania w procesie doskonalenia oferty programowej i jakości kształcenia. Do realizacji zadań stojących przed wszjk powołany został na podstawie wyżej wspomnianego zarządzenia, Pełnomocnik ds. Jakości oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (d. Wydziałowy Zespół ds. JK). W skład Wydziałowego Zespołu ds. JK wchodzi: co najmniej po jednym przedstawicielu studentów, wybrani nauczyciele akademicy wykazujący się wysokimi kompetencjami dydaktycznymi i nienaganną postawą etyczną, w liczbie wskazanej przez Dziekana, przedstawiciele pracodawców oraz inne osoby wskazane przez Dziekana. W strukturze WSZJK, funkcjonuje także, Rada Programowa ZPSB, w której skład wchodzi przedstawiciele różnych sektorów i różnego typu podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni. Nadzór na funkcjonowanie WSZJK w Uczelni sprawuje Rektor.

6.1.1.

Na system kreowania i weryfikacji efektów kształcenia mają wpływ: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Rada Wydziału, Dziekan Wydziału, oraz studenci, nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku *pedagogika*, pracownicy administracyjni, a także

interesariusze zewnętrzni. Projektowanie i doskonalenia programu na kierunku *pedagogika*, odbywa się zgodnie ze stosowną procedurą ISO (PS 01) oraz zasadami WSZJK, wprowadzonymi Zarządzeniem nr 2/2012 Rektora w sprawie szczegółowego sposobu projektowania programów kształcenia. Przy definiowaniu efektów kształcenia dla kierunku Pedagogika przyjęto formułę top-down. Liderzy poszczególnych specjalności realizowanych w programie studiów na ocenianym kierunku studiów, sformułowali wykaz proponowanych kierunkowych efektów kształcenia, i przedstawili je do zatwierdzenia członkom Rady Wydziału. W następnym etapie, w oparciu o przyjęte efekty kierunkowe, koordynatorzy przedmiotów prowadzonych w ramach kierunku zgłosili listę szczegółowych efektów kształcenia. Projektując program kształcenia, i definiując efekty kierunkowe, wybrano takie metody i formy kształcenia, które umożliwiają osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów kształcenia.

Koncepcja włączania interesariuszy zewnętrznych w WSZJK opiera się w głównej mierze na aktywności Rady Programowej ZPSB, w której skład wchodzi przedstawiciele różnych sektorów i różnego typu podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego Szkoły. Istotniejsze i skuteczniejsze z punktu widzenia potrzeb wizytowanego kierunku są natomiast bezpośrednie kontakty i relacje z lokalnymi interesariuszami zewnętrznymi. Wśród najważniejszych obszarów współpracy należy wskazać wymianę informacji nt. potrzeb rynku pracy i oczekiwanych przez pracodawców kompetencji absolwentów oraz realizację praktyk zawodowych. Ponadto w procesie projektowania efektów kształcenia oraz ich modyfikacji wedle założeń wykorzystywane powinny być także wyniki badań opinii absolwentów obejmujące monitorowanie ich karier zawodowych. Nie bez znaczenia są także bezpośrednie i nieformalne kontakty nauczycieli z otoczeniem oraz obecność praktyków wśród dydaktyków. W praktyce udział interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian opiera się w znaczącym stopniu na bezpośrednich relacjach i kontaktach, jakie jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek prowadzi na poziomie lokalnym. Są to bardzo często nieformalne i nie zawsze usystematyzowane, ale skuteczne dla możliwości wpływania na ofertę dydaktyczną działania. Warto w szczególności podkreślić bardzo dobrą i wieloletnią współpracę z jednostkami administracji publicznej (szczególnie samorządami) i ich jednostkami organizacyjnymi (szczególnie cenna i warta rozwijania współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Gryficach, jak też jednostkami oświatowymi). Współpraca w zakresie pozyskiwania informacji służących ewentualnej modyfikacji oferty programowej i dydaktycznej odbywa się również w ramach wskazanej wyżej Rady Programowej ZPSB i odbywającego się corocznie od 2014 r. Forum Społeczno-Gospodarczego, choć jak na razie uwagi i opinie pozyskiwane od interesariuszy zewnętrznych na tych płaszczyznach miały nieznaczny wpływ na projektowanie efektów kształcenia dla kierunku pedagogika. Regularnie podejmowane analizy rynku pracy są natomiast przedmiotem prac Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przeprowadzona przez Zespół Oceniający PKA analiza składu Rady Wydziału pozwala stwierdzić, że został spełniony obowiązek minimalnego udziału studentów na poziomie co najmniej 20% ogólnego składu rady podstawowej jednostki organizacyjnej Uczelni, określony w art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o Szkolnictwie wyższym. Studenci mają zapewnione pełne prawo uczestnictwa w dyskusjach, swobodnie mogą zabierać głos i

zgłaszać swoje uwagi lub proponować nowe rozwiązania. Obowiązujące plany i programy studiów dla kierunku „*pedagogika*” zostały pozytywnie zaopiniowane przez Samorząd Studentów. Przedstawiciele Samorządu Studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA zwrócili uwagę, że wszelkie istotne kwestie są konsultowane z Samorządem Studentów, który ma prawo zgłaszania własnych uwag i proponowanie ewentualnych rozwiązań, również w zakresie projektowania efektów kształcenia lub ich zmian.

6.1.2.

W ocenie Zespołu Oceniającego, funkcjonowanie systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Wydział regularnie przeprowadza ocenę programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, proces kształcenia prowadzący do ich uzyskania, stopień ich przyswojenia. Ocena jakości kształcenia wyrażona osiąganiem założonych efektów kształcenia ma miejsce w odniesieniu do każdego przedmiotu, semestru, praktyk studenckich, dyplomowania. Na poziomie przedmiotów, punktem odniesienia jest przedmiotowy sylabus określający efekty kształcenia i metody ich weryfikacji. Dzienniczki praktyk oraz opinie opiekuna są źródłem wiedzy dot. opanowania efektów przypisanych praktykom studenckim. Dokumentacja z procesu dyplomowania (recenzje, protokoły egzaminacyjne) pozwala monitorować przede wszystkim osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia. W ramach monitorowania stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia, stosuje takie rozwiązania, które pozwalają pozyskiwać informację w bezpośrednim kontakcie ze studentem, nauczycielem akademickim, czy poprzez ankietę od absolwentów i pracodawców. W ramach monitorowania przeprowadzane są anonimowe ankiety studenckie, które obejmują wszystkie przedmioty i wszystkich prowadzących zajęcia. Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, wyniki z monitorowania Władze Uczelni wykorzystują do modyfikacji programu kształcenia, aby umożliwić on studentom zdobycie jak najlepszej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Zdaniem studentów w ramach kierunku przeprowadzana jest systematycznie ankieta oceniająca program studiów oraz nauczycieli akademickich. Uczestnictwo w ankiecie jest obowiązkowe. Studenci podkreślili, że przymusowość ankiety nie jest dla nich problematyczna, ponieważ mają świadomość, że jej celem jest poprawa jakości kształcenia. Pytania zadawane w ankiecie są w opinii studentów jasne i precyzyjne. Ze względu na fakt, że obowiązkowa ankieta została wprowadzona stosunkowo niedawno, studenci nie znają jeszcze jej wyników, wyniki poprzednich ankiet uważają zaś za niemiarodajne ze względu na niewielką liczbę uczestników badania.

Funkcjonowanie procedur monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest stale ewaluowane i doskonalone. Ewaluacja ta odbywa się, podobnie jak w przypadku procedur dotyczących udziału interesariuszy, w określaniu efektów kształcenia poprzez: regularną analizę i ocenę dokumentacji pracy Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia; regularną ocenę przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości wyników hospitacji zajęć dydaktycznych oraz wyników sprawdzianów

kompetencyjnych; analizę danych: wskaźników ubytku z procesu kształcenia (wskaźniki skreślenia z listy studentów, wskaźnik powtarzania roku), liczby godzin (pensum), liczebności grup, liczby skarg studenckich; regularne przeglądy procesów/procedur, których celem jest ocena realizacji działań strategicznych w obszarze monitorowania efektów kształcenia, ocena podjętych działań korygujących lub zapobiegawczych, dyskutowanie i planowanie działań w zakresie poprawy jakości i rozwoju systemu zarządzania jakością w zakresie monitorowania efektów kształcenia.

6.1.3.

Jednym z elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia funkcjonującego w Wydziale Zamiejscowym w Gryficach, jest system weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na poszczególnych etapach kształcenia. Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia dokonywana odbywa się przede wszystkim na poziomie poszczególnych zajęć (modułów). Każdy z prowadzących zajęcia w ramach kart przedmiotowych dokonał szczegółowego wyjaśnienia celów, które zamierza zrealizować w obrębie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Zbiór kart zawierających przedmiotowe efekty kształcenia wraz z dokumentem opisującym system jakości kształcenia są udostępnione do wglądu studentom oraz innym zainteresowanym osobom. Prowadzący stosują różnorodne formy oceny oraz weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studenta zakładanych dla przedmiotu (modułu) efektów kształcenia. Jednostka posiada wpływ na listę potencjalnych miejsc odbywania praktyk przez studentów, może także decydować o zakresie i formie prowadzonych praktyk. Ponadto w trakcie spotkania ZO z Wydziałową Zespołem ds. Jakości Kształcenia, poinformowano ZO, że ramach systemu weryfikacji efektów kształcenia i zapobiegania zjawiskom patologicznym, funkcjonuje system antyplagiatowy, będący częścią składową WSZJK. Jednak jak wynika z podjętej analizy system ten jest dopiero na etapie wdrożenia i nie obejmuje wszystkich prac dyplomowych. Prace, które będą sprawdzane tym systemem wybierane są wybiórczo przez Dziekana Wydziału, co potwierdzone zostało w trakcie spotkania z ww. Zespołem. Ponadto przeprowadzana jest cyklicznie ocena form realizacji zajęć oraz metod weryfikacji zakładanych w programie efektów kształcenia. Natomiast ankiety dotyczące oceny zajęć dydaktycznych przez studentów nie zawierają pytań odnoszących się do oceny przez studentów adekwatności zastosowanych metod weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia prowadzonych zajęć dydaktycznych. Jedno z pytań ankietowanych odnosi się jedynie do oceny przez studentów związku między treściami prezentowanymi na zajęciach, a wymaganiami przy zaliczeniu lub na egzaminie.

6.1.4.

W Wydziale Zamiejscowym w Gryficach, opracowano na kierunku *pedagogika*, procedurę odnoszącą się do zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Reguluje to Uchwała Senatu z dnia 18 czerwca 2015 r. W związku z procedurą, Rektor corocznie wskazuje kierunki, dla których możliwa jest rekrutacja na studia w trybie potwierdzania efektów uczenia się.

6.1.5.

Zgodnie z treścią Zarządzenia nr 2 Rektora ZPSB z dnia 21 lutego 2012 roku w sprawie

szczegółowego sposobu projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia oraz ich dostosowania do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, w procesie doskonalenia programu kształcenia uwzględniane powinny być wyniki monitorowania losów zawodowych absolwentów. Obecnie działania te ograniczają się jednak tylko do wykorzystania ogólnych wyników monitoringu prowadzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jednostką odpowiedzialną za analizę tych wyników jest Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (w wydziałowym raporcie dot. jakości kształcenia z 2016 roku została jedynie zamieszczona wzmianka o sytuacji zawodowej absolwentów kierunku w oparciu o podstawowe wskaźniki, których źródłem był monitoring prowadzony przez Ministerstwo). Pomimo specyfiki studiów (studia niestacjonarne) i absolwentów (pracujący, uzupełniający kwalifikacje) należałoby w większym stopniu monitorować losy absolwentów, ponieważ dane uzyskiwane z monitoringu ministerialnego nie pozwalają na weryfikację kierunkowych efektów kształcenia i ewentualne modyfikacje programu studiów. W tym celu rekomenduje się podtrzymywanie więzi z absolwentami kierunku i wykorzystanie jakościowych metod badawczych, które pozwolą na uzyskanie informacji zwrotnej na temat programu studiów przy racjonalnych i stosunkowo niewysokich kosztach.

6.1.6.

WSZJK wprowadził rozbudowany model hospitacji zajęć dydaktycznych i praktyki zawodowej, obejmujący hospitacje kompleksowe, problemowe oraz lustracyjne, które służą m.in. monitorowaniu stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia (np. poprzez obserwację w praktyce stosowanych podczas zajęć przez nauczycieli akademickich ocen formujących). Hospitacje to odbywają się regularnie i obejmują wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ze studentami.

Ocena nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *pedagogika*, a więc wchodzących w skład minimum kadrowego oraz pozostałych nauczycieli akademickich, dokonywana jest w systemie 270 stopni tj. metodą wieloźródłową tzn. informacje są zbierane z kilku źródeł: samooceny pracownika i oceny bezpośredniego przełożonego zgodnie z założeniami systemu ocen pracowniczych (tryb i aktualnie obowiązujące kryteria oceny nauczyciela określa Zarządzenie Nr 10/2015 Rektora w sprawie okresowej oceny nauczyciela akademickiego i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi), a także oceny oddolnej dokonywanej przez studentów. Ocena studencka odbywa się zgodnie z zapisami WSZJK, i jest przeprowadzana dwa razy w roku akademickim. Osobą odpowiedzialną za proces jest Dziekan Wydziału. Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów są uwzględniane w systemie ocen pracowniczych, stanowiąc ich ważny element. Ze względu na niską zwrotność ankiet wypełnianych drogą elektroniczną przy wykorzystaniu systemu ProAkademii, powrócono do wersji papierowych ankiet. Zbiornicze wyniki omawiane są na Radzie Wydziału, a konkluzje przekazywane studentom. Każdy nauczyciel akademicki zatrudniony w WEiP ma obowiązek zapoznać się z oceną studentów, a w przypadku jej niskich wartości – zaproponować pożądane zmiany.

Władze poinformowały Zespół Oceniający, że w wyniku przeprowadzonej oceny nie zaistniała konieczność wystawienia oceny negatywnej dla wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku „Pedagogika”. Dominowały oceny pozytywne, kilku pracowników uzyskało oceny wyróżniające. Ponadto w celu wzmocnienia kompetencji nauczycieli akademickich w zakresie kształcenia na studiach o profilu praktycznym, obok tradycyjnych pakietów szkoleń, w 2015 roku wdrożono Program Stażowy dla Pracowników Jednostki. Program wdrożono we współpracy z Radą Programową Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu w Szczecinie (dalej ZPSB). Celem realizacji Umowy o Staż jest zdobycie przez nauczycieli akademickich pracujących w ZPSB doświadczenia zawodowego poza Uczelnią, prowadzącego do rozwoju praktycznego profilu kształcenia oraz wzrostu atrakcyjności oferty edukacyjnej ZPSB przez uwzględnienie zmieniających się oczekiwań rynku pracy i potrzeb pracodawców.

6.1.7.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia przewiduje po każdym semestrze ocenę zajęć przez studentów, w których biorą udział. Badanie ankietowe dotyczące oceny zajęć przez studentów przeprowadzane jest w formie papierowej. Studenci mają zapewnioną pełną anonimowość w ocenie zajęć dydaktycznych. Kwestionariusz uwzględnia kryteria oceny pracy dydaktycznej, a w szczególności poziom merytoryczny zajęć, stopień przygotowania prowadzącego do ich prowadzenia, przystępność przekazu, sumienność, przejrzystość kryteriów zaliczania, obiektywizm. Studenci mają możliwość wyrażenia swojej opinii w opisowym pytaniu otwartym „uwagi dodatkowe”. Studenckie oceny zajęć dydaktycznych wykorzystywane są podczas okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych. Z przeprowadzonych rozmów ze studentami kierunku przez Zespół Oceniający PKA wynika, iż ta grupa społeczności akademickiej ma niewielką świadomość zasadności przeprowadzania oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów. Studenci nie posiadali wiedzy na temat dalszej analizy i wykorzystania wyników ankiet.

6.1.8.

Jedną z procedur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest cykliczne badanie oceny programu i warunków kształcenia, które jest przeprowadzane w formie ankiet papierowych. Wśród analizowanych aspektów są takie kwestie, jak: organizacja zajęć i obsługa administracyjna, warunki lokalowe odbywania zajęć, dostępność i zasoby biblioteki, wsparcie procesu kształcenia narzędziami IT, jakość programu kształcenia. Wyniki monitorowania jakości kształcenia analizowane są przez Wydziałowy Zespół ds. JK, dyskutowane na posiedzeniach Rady Wydziału. Jak poinformowano Zespół Oceniający, w wyniku przeprowadzonych badań, w ramach dotacji z UE (RPO) dokonano w budynku Wydziału kompleksowej termomodernizacji. Podejmowane są także systematyczne działania dotyczące unowocześnienia bazy lokalowo-sprzętowej, odnowiono korytarz wejściowy, zmodernizowano salę konferencyjną i dwie sale dydaktyczne (m.in. wymiana podłóg i wyposażenia, w tym sprzętu audiowizualnego), a także pomieszczenie użytkowane przez samorząd studentów Wydziału Zamiejscowego w Gryficach oraz Akademickie Biuro Karier.

6.1.9.

Wyniki ankiet studenckich, i inne dokumenty dotyczące jakości kształcenia, a także notatki ze spotkań, rozmów z władzami i pracownikami są gromadzone w formie elektronicznej lub papierowej i archiwizowane w odpowiednio opisanych segregatorach, które są przechowywane w zamkniętych szafach. Dane gromadzone w ramach WSZJK umożliwiają regularną ocenę jakości kształcenia. Wyniki monitorowania jakości kształcenia analizowane są przez Wydziałowy Zespół ds. JK, dyskutowane na posiedzeniach Rady Wydziału i spotkaniach z podmiotami otoczenia, stanowiąc podstawę wprowadzania zmian w realizacji programu kształcenia.

6.1.10.

Jak przedstawiono w kryterium 6.1.8, WSZJK bada warunki kształcenia poprzez ankiety papierowe. W kwestionariuszach ankiet zawarte są pytania odnoszące się do oceny użyteczności i dostępności informacji zamieszczanych na stronie internetowej Wydziału. Jedną z części ankiety poświęconą jest ocenie przez studentów obsługi administracyjnej w zakresie m.in. poziomu obsługi przez pracowników dziekanatu w tym kompletności uzyskiwanych informacji, funkcjonalności systemu elektronicznego Wirtualna Uczelnia oraz oceny godzin pracy dziekanatu w odniesieniu do planu zajęć. Wyniki monitorowania jakości kształcenia analizowane są przez Wydziałowy Zespół ds. JK, dyskutowane na posiedzeniach Rady Wydziału. Ponadto informacje o programie i procesie kształcenia przekazywane są także poprzez wykorzystanie kanałów elektronicznych takich jak system e-dziekanat, strona internetowa Wydziału Zamiejscowego w Gryficach, na której zamieszczone zostały informacje dla studentów, pracowników oraz dla interesariuszy zewnętrznych, a w tym: opis ogólnych efektów kształcenia i perspektywy zawodowe absolwentów, najważniejsze dokumenty, takie jak regulaminy i wzory podań, plany studiów i zajęć bieżące informacje ważne dla studentów, pracowników i osób spoza Wydziału.

6.2.

Ocena skuteczności wewnętrznego systemu jakości zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia dokonuje się na bieżąco, a jej aktorami są wszyscy uczestnicy procesu kształcenia: studenci, wykładowcy, pracownicy administracyjni i podmioty otoczenia. Wyrażane przez nich opinie, skonfrontowane z wynikami osiąganymi przez studentów, a także poziomem satysfakcji – studentów i interesariuszy pozwalają sądzić, czy program kształcenia i sposób jego realizacji oparto na właściwych przesłankach.

Na system JK składa się wiele działań: systematyczne monitorowanie i analizowanie programów kształcenia, wyników rekrutacji; weryfikacji i oceny stopnia realizacji uzyskania założonych efektów kształcenia; weryfikacja prac dyplomowych; hospitacje zajęć, analizy ankiet studenckich, zbieranie opinii o programach kształcenia i potrzebach rynku pracy wśród interesariuszy zewnętrznych; przeprowadzanie okresowej oceny pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych; przegląd zasobów materialnych Wydziału, analizę wyników benchmarkingu. Władze wizytowanej Uczelni regularnie sprawdzają, czy zgodnie z obowiązującymi procedurami weryfikowane jest osiągnięcie przez studentów założonych efektów kształcenia, czy regularnie przeprowadzana jest ankietyzacja czy wykorzystuje się informacje pozyskane od studentów czy gromadzi się i wykorzystuje się informacje od interesariuszy zewnętrznych, a zwłaszcza, czy stosowanie tych

instrumentów wpływa na dostosowanie programów i metod kształcenia do oczekiwań rynku pracy. W ocenie władz Wydziału Zamiejscowego w Gryficach, systematycznie wzrasta stopień zaangażowania kadry w proces oceny jakości kształcenia, oczekiwane efekty przynoszą też procedury pozwalające na systematyczną kontrolę oraz stosowanie uporządkowanych schematów działań.

Również ze spotkań Zespołu Oceniającego z interesariuszami wewnętrznymi (studenci i kadra kierunku) wynika, że wewnętrzny system jakości kształcenia funkcjonuje prawidłowo i ma wpływ na podnoszenie jakości kształcenia.

3. Uzasadnienie

Wprowadzone zostały mechanizmy włączania interesariuszy w projektowanie efektów kształcenia, które mają charakter kompleksowy, permanentny, realny i efektywny. Funkcjonowanie systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie monitorowania efektów kształcenia nie budzi zastrzeżeń. System weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia funkcjonuje poprawnie - weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia prowadzona jest na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć z wykorzystaniem metod adekwatnych do rodzaju przedmiotu, wykładanych treści i stosowanych metod dydaktycznych.

W Wydziale Zamiejscowym w Gryficach, wprowadzono zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Wdrożono system oceny nauczycieli akademickich. Uczelnia stale monitoruje przygotowanie techniczne procesu dydaktycznego, w tym planowanie i organizację wyposażenia w aparaturę dydaktyczną, planowanie i organizację infrastruktury dydaktycznej i efektywność wykorzystywanych zasobów materialnych. W uczelni wdrożony został System zarządzania informacją na temat jakości kształcenia, który obejmuje bazy danych umożliwiające przechowywanie informacji odnoszących się do jakości kształcenia, platformę komunikacji organizacyjnej pomiędzy pracownikami uczelni.

4. Zalecenia

- Wobec istniejącego problemu niskiej świadomości istoty i roli procedur ankietyzacji dotyczących różnych elementów systemu zapewniania jakości kształcenia, zalecana jest aktywizacja studentów, co może zostać osiągnięte m.in. przez organizację spotkań władz Uczelni ze studentami kierunku odbywających się cyklicznie np. po każdym semestrze. Studenci w czasie rozmowy z władzami Uczelni mieliby możliwość zgłoszenia swoich uwag dotyczących programu studiów oraz innych kwestii dotyczących spraw studenckich.
- Zespół Oceniający zaleca zwrócić uwagę, iż prowadzenie studiów wyłącznie w trybie niestacjonarnym utrudnia zaangażowanie studentów w regularne spotkania zespołów ds. jakości kształcenia, jednak przedstawiciele studentów uczestniczą w posiedzeniach Rady Wydziału.
- Zespół Oceniający rekomenduje podtrzymywanie więzi z absolwentami kierunku i wykorzystanie jakościowych metod badawczych, które pozwolą na uzyskanie informacji zwrotnej na temat programu studiów przy racjonalnych i stosunkowo niewysokich kosztach.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście

wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Wśród mocnych stron jednostki odpowiedzialnej za oceniany kierunek należy wskazać możliwość skutecznego kształtowania i rozwijania relacji z bezpośrednim otoczeniem społeczno-gospodarczym i działania podejmowane w celu rozpoznania potrzeb rynku pracy, aktualność i praktyczność oferty edukacyjnej, kadra dydaktyczna z bogatym dorobkiem naukowym i zawodowym, znająca specyfikę lokalnego rynku, zaangażowana i umotywowana do pracy, system zróżnicowanych i elastycznych form dydaktycznych (obejmujących wykorzystanie ICT, gier symulacyjnych, treningi interpersonalne i warsztaty umiejętności, dyskusje moderowane, wizyty studyjne i eksperckie), formy i organizacja procesu kształcenia dostosowane do specyfiki uczenia się osób dorosłych, czynnych zawodowo. Jak słabe strony należy wskazać relatywnie niską mobilność kadry i pracowników naukowo-dydaktycznych, małe zaangażowanie w realizację projektów międzynarodowych, niechęć części wykładowców do zmian – unowocześniania metod i form kształcenia, szczególnie wspieranych technologiami ICT. Natomiast wśród szans i zagrożeń: relatywną łatwość pozyskania do współpracy praktyków z obszarów stanowiących profile specjalnościowe w kształceniu na kier. Pedagogika, spośród grona doświadczonych praktyków, rosnącą świadomość uczestników rynku pracy w zakresie uczenia się przez całe życie (możliwość rozszerzania oferty edukacyjnej o produkty lifelong learning - LLL), brak bezpośredniej konkurencji w miejscu świadczenia usługi edukacyjnej, wykorzystanie istniejących i nowopowstałych partnerstw z instytucjami z bliższego i dalszego otoczenia Wydziału, w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych i projektowych. Niż demograficzny i migracje ludności z regionu, nierówne traktowanie sektora uczelni niepublicznych, Ograniczoną (terytorialnie) liczba placówek zgłaszających zapotrzebowanie na absolwentów pedagogiki (wskazana indywidualna przedsiębiorczość studentów i absolwentów) czy też potencjalną możliwość pojawienia się konkurencji na obszarze oddziaływania oferty edukacyjnej WEiP (Kamień Pomorski)

W opinii Zespołu Oceniającego, diagnoza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, dokonana przez Wydział jest trafna.

Dobre praktyki

Wśród przykładów dobrych praktyk związanych ze współpracą z interesariuszami zewnętrznymi warto wskazać na cyklicznie organizowane Forum Społeczno-Gospodarcze i bliskie oraz bezpośrednie relacje z otoczeniem zewnętrznym (w szczególności warto podkreślić ścisłą współpracę z jednostkami samorządowymi i lokalnymi instytucjami rynku pracy, np. Powiatowym Urzędem Pracy, dzięki któremu doposażono Akademickie Biuro Karier).